Leto LVIII. Številka 153. V Ljubljani, v petek 10. julija 1925. Cena Din 1·50

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvzemši nedelje in praznike. — Inserati: do 30 petit á 2 D, do 100 vrst 3 D 50 p, večji inserati petit vrsta 4 D; notice, poslano, izjave, reklame, preklici beseda 2 D. — Popust po dogovoru. — Insera ni davek posebej. — „Slovenski Narod" velja letno v Jugoslaviji 240 D, za inozemstvo 420 D

Upravništvo: Knaflova ulica štev. 5, pritličje. — Telefon štev. 304.
Uredništvo: Knaflova ulica št. 5, I. nadstropje. — Telefon štev. 34.
Poštnina plačana v gotovini.

Vatikan izziva

Kdor zadnja leta objektivno presoja politiko katoliške cerkve v poedinih državah, zlasti pa v nacijonalnih državah, ki so nastale na razvalinah stare avstro-ogrske monarhije, dobi nehote vtis, da igra Vatikan dvorezno vlogo ali pa da je izgubil inicijativo in ne more brzdati svojih podrejenih organov. Da ne govorimo o politikujoči duhovščini, ki se niti najmanj ne zmeni za papeževe odredbe, da se duhovščina ne sme vmešavati v politiko, lahko zabeležimo v zadnjem času več dogodkov, ki jasno pričajo, da je visoka cerkvena gospoda ubrala napram posvetni oblasti skrajno nekorektno in izzivajočo pot. Cerkvena politika je postala agresivna in porabi vsako priliko, da izziva konflikte med cerkvijo in državo. Sveti stolici odnosno njenim podrejenim organom ne diši, da se je začel med narodi širiti nacijonalni duh, da ljudstvo vedno bolj uvideva, da cerkev ni poklicana netiti političnih strasti in širiti mržnje v nasprotju s krščanskimi načeli ljubezni do bližnjega. Zato so začeli ti organi nastopati zelo objestno in izzivajoče proti državi in njenim ustanovam, ki so edino kompetentne skrbeti za prosvetni blagor prebivalstva. Zelo zanimivo bi bilo izvedeti, če je rimski papež res točno poučen o tem, kaj počenjajo v njegovem imenu poedini škofje, ki izdajajo pastirske liste, tičoče se izključno posvetnih stvari. Zdi se, da rimska avtokracija pri tem nima vedno inicijative v svojih rokah, da glava ne ve, kaj delajo udje in kako nevarno je to početje za njeno zdravje.

Cerkveno politične razmere so posebno nezdrave na Češkoslovaškem. Češkoslovaški episkopat je že opetovano demonstriral svojo reakcijonarnost in politično zagrizenost, svojo agresivnost napram svobodnemu prepričanju in vestnemu izpolnjevanju državljanskih dolžnosti ne glede na religijo, ki bi morala biti privatna stvar vsakega poedinca. Ni še pozabljeno famozno pastirsko pismo slovaških škofov, ki so na nečuven način zlorabili verski čut v političnem namene s tem, da odrekajo pravico do udeležbe pri cerkvenih obredih vsem pripadnikom naprednih organizacij. Temu izzivanju je sledilo zdaj drugo, ki pomeni skrajno netaktno, nekorektno in neumestno preziranje narodnih svetinj. Na drugem mestu poročamo o demonstrativnem odhodu papeževega nuncija Marmaggija iz Prage. Povod za to demonstracijo Vatikana proti češkoslovaškemu narodu je dala Husova proslava, v kateri vidi sveta stolica organizirane protikatoliške demonstracije. Vatikan je bil v osebi msgr. Marmaggija «globoko užaljen» in je izvajal posledice, ki tako globoko zadenejo nacijonalni čut bratskega češkoslovaškega naroda, da bi se čudili, ako bi prizadeta češkoslovaška javnost primerno ne odgovorila na to provokacijo in enkrat za vselej dopovedala Vatikanu, naj se nikar ne vmešava v stvari, ki ga nič ne brigajo.

Kdo je bil Jan Hus in kako velike so bile njegove zasluge za razvoj in napredek češkoslovaškega naroda, je itak znano. Husovo življenjsko delo tvori najsvetlejšo stran češke zgodovine. In ne glede na to, da je in ostane njegovo ime simbol slehernemu poštenemu Čehoslovaku, da se je vršila Husova proslava pod protektoratom prezidenta republike in častnim predsedstvom ministrskega predsednika, torej v znamenju vsenarodne prireditve, je msgr. Marmaggi v znak protesta oficijelno zapustil Prago in odpotoval v Rim.

Vatikan je zagrešil s tem korakom izzivanje, ki ga ni mogoče dovoli obsoditi in ožigosati. Že navadna taktnost in korektnost zahteva, da se predstavniki cerkvene in posvetne oblasti v takih slučajih izogibljejo konflikta, ki napravi na javnost zelo mučen vtis. Država se tega principa dosledno tudi drži. Niti pri nas, niti v drugih državah s katoliškim prebivalstvom še nismo zabeležili pomembnejše cerkvene prireditve, ki bi se je ne udeležili tudi oficijelni zastopniki državne oblasti. Vatikanu je prihranjena častna iziema, da je demonstrativno prekršil to splošno veljavno načelo sodelovanja med obema najmočnejšima organizacijama — državo in cerkvijo. Ni sicer neposredne nevarnosti, da pride do popolnega razkola med Vatikanom in češkoslovaško vlado, vendar bi se pa prav nič ne čudili, če bi država izvajala iz tega nuncijevega koraka povsem upravičene in umestne posledice. Gotovo pa stori svojo dolžnost napredna, narodno čuteča češkoslovaška javnost, ki pač ne bo dovolila, da bi cerkveni mogotci na tako izzivalen način demonstrirali proti narodnemu čustvovanju in simbolu češke neodvisnosti.

Vlada RR brez sam. demokratov -- zgolj kombinacija

Značilna in odločilna izjava Svetozarja Pribičevića. — Gospod Pribičević ima garancije merodajnih faktorjev. — Razna politična ugibanja.

— **Beograd**, 9. julija (Izv.) Z naslado je včeraj objavljal gotov tisk po beograjskem «Vremenu» izmišljeno vest o sestanku Ljube Živkovića in Svetozarja Pribičevića. Na tem sestanku naj bi bil baje Ljuba Živković pozval voditelja samostojnih demokratov, naj odstopi. Današnje »Vreme« objavlja lastnoročno pismo ministra Svetozarja Pribičevića, ki kategorično in jasno zanika tak sestanek. Pismo se glasi:

»Ne čudim se, če se izmišljajo vesti o tem sestanku, res pa je rekord, da se objavljajo podrobnosti razgovora na tem izmišljenem sestanku. **Zagotavljam Vas, gospod urednik, da nisem imel nobenega sestanka niti preje, niti te dni, niti predvčerajšnjim, niti včeraj in niti danes** z velespoštovanim gospodom Ljubo Živkovićem.

Posebno nisem imel potrebe, da se informiram o pogajanjih med radikali in radičevci **in da se poučim o resničnosti vesti, da so se radikali odločili za koalicijo z radičevci brez samostojnih demokratov.**

Pred vsem imam kategorično izjavo merodajnih faktorjev narodnoradikalne stranke, da taka koalicija brez samostojnih demokratov ni vzeta v kombinacijo, razun tega znam pozitivno, da pristojni forumi narodnoradikalne stranke, šef stranke, poslanski klub itd., še niso sprejeli nobenega sklepa glede koalicije radikalov z radičevci brez samostojnih demokratov. To vem in zato Vas lahko zagotavljam, kako je prav nemogoča vest o nekem mojem sestanku z g. Ljubo Živkovićem. Beograd, 8. julija 1925. Svetozar Pribičević l. r.

— **Beograd**, 9. julija (Izv.) Beograjski tisk vseh smeri in tendenc koncentrira svojo pozornost samo na razgovore med radikali in radičevci. Priobčujejo se različne kombinacije, variacije in poročila o pogojih radičevcev za vstop v vlado. Nekateri forsirajo kombinacijo vlade RR, drugi so zadovoljni že z homogeno radikalno vlado in največ sigurni so oni, ki vztrajajo pri programu Narodnega bloka. Značilen je danes situacijski članek «Politike». Ta list je najpreje izjavil, da se sestavi vlada RR že te dni, napovedal je včerajšnji dan — za dan imenovanja nove vlade. Ker se to ni zgodilo, so postali gotovi politični krogi nervozni. »Politika« omenja, da je bilo doseženo soglasje v vseh spornih vprašanjih državne uprave, do včeraj so pogajanja potekala v popolnem soglasju. **Včeraj je prišlo na sestanku do gotovih diferenc.** Radičevci so zahtevali, da se jim odstopi toliko ministrskih resortov, kolikor to odgovarja razmeroma njih moči v parlamentu. Sedaj so popustili. Zahtevajo samo resorte v številu ministrskih sedežev, ki jih imajo samostojni demokratje. »Politika« dalje navaja, da sta včeraj sestavljala Ljuba Živković in dr. Superina načrt deklaracije vlade RR in da ta deklaracija vsebuje vse glavne momente sedanjih razgovorov. Kot vrhunec izmišljenih vesti navaja »Politika« informacijo o bivanju voditeljev narodnoradikalne stranke v Sloveniji g. Hribarja in dr. Zupanića češ da so se vršili razgovori za njiju vstop v vlado. (!!) Vaš dopisnik omenja to, da spozna javnost, kako so nekateri krogi neorijentirani glede dejanskega položaja pogajanj. Zanimiv je tudi končni zaključek »Politike«, ki naglaša: »Če se danes definitivno doseže sporazum v vprašanju portfeljev in kvalitativne njih razdelitve, se takoj to sporoči kralju, ki pride nato že jutri v Beograd. **Ako pa vse to ne uspe, tedaj pride na površje homogena radikalna vlada.**

Mogoče je samo razširjenje Narodnega bloka

Sestava zapisnikov o poteku pogajanj. — Ministrski predsednik proučí in odobri sporazum v imenu Narodnega bloka — Optimistično razpoloženje pri Narodnem bloku. — Nove volitve?

— *Beograd*, 9. julija. (Izv. Ob 12.30.) Danes ob 8.30 dopoldne so se sestali zastopniki narodnoradikalne in hrvatsko-seljačke stranke. Kakor je videti, bo to najbrže zadnji oficijelni sestanek obeh parlametarnih skupin. Kakor je trenotno izjavil zastopnik HSS dr. Nikić vašemu dopisniku, se na tem sestanku, ki bo trajal najbrže do 13. popoldne in na kar se izda kratek komuniké o rezultatih pogajanj, *sestavljajo in redigirajo zapisniki o poteku dosedanjih pogajanj.* Po pozitivnih informacijah Vašega dopisnika se nato ti zapisniki predlože ministrskemu predsedniku Nikoli Pašiću v proučavanje in v končno odobritev. Videti je, *da ministrski predsednik Nikola Pašić vztraja na stališču, da se ima politična situacija nadalje razvijati v pravcu razširjenja Narodnega bloka.*

Vesti takozvanega blokaškega tiska o doseženem sporazumu, da je pričakovati že danes ali jutri sestavo vlade RR, so po informacijah Vašega dopisnika **popolnoma izmišljene.** Dosežen ni nikak sporazum. **Če se kak sporazum sklene, ga sklene ministrski predsednik Nikola Pašić v imenu Narodnega bloka.** Pristaši in zagovorniki Narodnega bloka so danes bolj kakor poprej optimistično razpoloženi. Znake optimizma pa je opažati tudi pri prijateljih sporazuma. Videti pa je, da so nekateri krogi zelo malo ali pa sploh slabo obveščeni o pravilni situaciji. — Danes je povsem jasno dejstvo, **da vlada med voditeljema Narodnega bloka popolno soglasje.**

Ministrski predsednik Nikola Pašić bo poročal o sporazumu drugemu ustavnemu faktorju in radikalnemu klubu ter bo obenem točno preciziral stališče vlade napram HSS. Nekateri parlamentarni krogi naglašajo, da se bo ministrski predsednik pri sklepanju sporazuma držal svojega starega načela, to je, da se za vsako spremembo političnega kurza **ima vprašati narod.** Samo način konsultacije naroda še ni točno določen. Ali se naj ima narod izreči o sporazumu na javnih mnogoštevilnih shodih ali pa potom **novih volitev.**

Opozicija zopet obstuira v narodni skupščini

Nadaljevanje razprave o obtožbi proti Lukiniću. — Radićevci dvigajo velikanski vihar. — Položaj rudarjev v Velenju.

— **Beograd**, 9. julija. (Izv. Ob 12.30) Današnja narodna skupščina je bila v znamenju obstrukcije. Opozicijonalci, ki zahtevajo obtožbo pravosodnega ministra dr. E, Lukinića, so pričeli zavlačevati razpravo, mesto da bi jo forsirali, da bi tako dosegli svoj namen. Radićevci so danes zagnali v skupščini velikanski trušč in vihar, ko je pričel govoriti posl. dr. Paleček (sam. dem.

Plenarna seja narodne skupščine je bila otvorjena ob 10.30 dopoldne. Pojavila se je takoj obstrukcija, ki je trajala do opoldne. Posl. Vujić (zemljorad.) je protestiral proti temu, da ministri ne odgovarjajo na mnogoštevilna vprašanja in interpelacije poslancev. Zahteva, da na nujne interpelacije ministri takoj odgovarjajo. Črnogorski federalist Vujetić je protestiral proti temu, da vlada ne odgovarja na njegovo vprašanje glede umora majorja Miškovića.

Minister za šume in rudnike dr. Žerjav je odgovoril na interpelacijo posl. Vladimirja Pušenjaka glede položaja rudarjev v državnem premogovniku v Velenju ter dal zagotovilo, da bo ministrstvo za šume in rudnike upoštevalo želje in potrebe, ki so jih predložili veleniški rudarji.

Fin. minister dr. Stojadinović je podal kratko poročilo glede izmenjave pokvarjenega papirnatega denarja. Povdaril je, da bo vprašanje v kratkem času povoljno rešeno, ker država dobi kovani denar in se papir popolnoma vzame iz prometa.

Posl. Moskovljević (zemljorad.) in posl. dr. Bazala (HZ) sta govorila o poslovniku. Njiju govora sta bila obstrukcijonistična.

Narodna skupščina je točno ob 12. prešla k dnevnemu redu, to je k nadaljevanju razprave o obtožbi pravosodnega ministra.

Posl. dr. Paleček (sam. dem.) je dobil besedo. Takoj ko je stopil na govorniško tribuno so radićevci zagnali velikanski krik in vik. Dolgo časa ni mogel priti dr. Paleček do besede. Končno je skupščinski predsednik strastne radićevce pomiril, nakar je Paleček v stvarnem in premišljenem govoru utemeljeval obrambo pravosodnega ministra, naglašajoč nevzdržnost argumentov, ki jih navajajo obtožitelji za obtožbo ministra.

Skupščinska seja ob 12.30 še traja.

Anglija urgira plačilo dolgov

Izjave zakladnega kancelarja Churchilla v poslanski zbornici. Sporazum še ni dosežen z nobeno državo.

London, 8. julija. a. Zakladni kancelar Churchill je na sinočnji seji spodnje zbornice podal glede medzavezniških dolgov naslednje pojasnilo:

Dne 26. junija t. l. so bile pozvane vlade Francije, Italije, Portugalske, Grške, Rumunije in Jugoslavije s posebnimi notami, v katerih je angleška vlada izjavila, da želi v najkrajšem času prejeti od vseh vlad definitivne predloge glede plačila njihovih dolgov v gotovini. V teh notah je angleška vlada opozorila interesirane vlade na izjavo, ki jo je podal zakladni kancelar v spodnji zbornici dne 10. decembra 1924 in v kateri je naglasil, da morajo evropski dolžniki istočasno, ko odplačujejo dolgove ameriški vladi, odplačevati sorazmerne zneske tudi Angliji.

Francija in Portugalska sta vzeli to noto na znanje. Francoska vlada se zanaša na neke preliminarne dogovore in potrjuje izjavo, ki jo je podal francoski finančni minister angleškemu zunanjemu ministru v Ženevi, da se bodo tozadevna pogajanja pričela v najkrajšem času. Italijanska vlada je formelno naznanila angleški, da je pripravljena pričeti razprave za definitivno prijateljsko rešitev vprašanja dolgov napram Angliji. Ostale države še niso odgovorile.

LOČITEV CERKVE OD DRŽAVE NA ČEŠKOSLOVAŠKEM

— **Praga**, 9. julija. (Č) Narodna skupščina je včeraj proti ogorčenim protestom komunistov odklonila komunistični predlog, da se ministrski predsednik ali njegov namestnik pozoveta k poročilu, kakšno stališče zavzema republika napram Vatikanu, oziroma kaj namerava vlada ukreniti proti Vatikanu, ker je bil odpoklican papeški nuncij.

— **Praga**, 9. julija. (Izv.) Strankino vodstvo češkoslovaške socijalistične stranke, ki ji pripada tudi zunanji minister dr. Beneš, je snoči sklenilo pozvati vlado, **da odpokliče češkoslovaškega poslanika pri Vatikanu.** Sprejeta je bila obenem resolucija, ki odločno zahteva končno rešitev izvedbe ločitve cerkve od države. Sličen protest, kakor narodni socialisti proti Vatikanu so sprejeli tudi socijalni demokratje. Socijalni demokratje ogorčeno obsojajo postopanje papeškega nuncija msgr. Marmaggija. Vprašanje ločitve cerkve od države postaja na Češkoslovaškem vedno bolj pereče in aktualno. Pri bodočih volitvah nastopijo napredne stranke z geslom: ločitev cerkve od države.

TARIFNA POGAJANJA MED JUGOSLAVIJO IN AVSTRIJO

— **Dunaj**, 9. julija. (Izv.) Med avstrijskimi, jugoslovenskimi in madžarskimi delegacijami se neprestano vrše pogajanja glede medsebojnih tarifnih olajšav. Pogajanja povoljno napredujejo.

UMOR ANGLEŠKEGA DIPLOMATA V CARIGRADU

— **Carigrad**, 9. julija. Reuter javlja iz Carigrada: **Prvega tajnika angleškega poslaništva Forbesa so našli umorjenega. Morilci neznani.**

Novi predlogi za budžetske dvanajstine

Beograd, 8. julija p. Večina finančnega odbora je imela danes dopoldne sejo, na kateri se je nadaljevala razprava o amandmanih za budžetske dvanajstine. Samostojni demokrati so pokrenili vprašanje, naj se določbe srbskega zakona za profesorje, ki določa 30 let službe, razširijo tudi na profesorje na Hrvatskem. Nekateri radikali so zahtevali 35 let za vse profesorje v državi, kar je bilo odbito. Nato je bilo na predlog samostojnih demokratov rešeno vprašanje železniških kart za duhovnike, ki jih bodo dobili, kakor vsi ostali državni nameščenci.

Jutri popoldne bo plenarna seja finančnega odbora s sledečim dnevnim redom: Prošnje in pritožbe, odobritev kredita iz7 in 8= posojila, odobritev naknadnih izdatkov, ter odredba o draginjskih dokladah svečenikov.

Požar orožniške kasarne v Bitolju

Beograd, 8. julija. p. V Bitolju je velik požar popolnoma upepelil poslopje žandarmerijskega bataljona. Ogenj so zanetili kakor je dognala preiskava kaznjenci, vendar pa pravih krivcev še niso našli. Škoda znaša nad tri milijone dinarjev.

Jugoslavija in Grška

Beograd, 8. julija. p. Tukajšnje grško poslaništvo objavlja :Neki beograjski dnevnik je dne 5. t. m. v uvodnem članku objavil vest, da je grška vlada izdala te dni komunike, po katerem se namerava Grčija v slučaju, ako Jugoslavija ne odstopi od svojih zahtev, pogajati za sporazum z Bolgarsko in Italijo. Grško poslaništvo je pooblaščeno izjaviti, da grška vlada nikdar ni objavila sličnega komunikeja. Tudi vest nekega drugega beograjskega lista, da se je novi grški zunanji minister izrekel proti zvezi z Jugoslavijo, je popolnoma izmišljena. Grčija želi nasprotno živeti v čim najboljših odnošajih z Jugoslavijo, tudi če ne bi bil dosežen sporazum glede zveze med obema državama.

Nemška vlada in moskovski proces

Berlin, 8. julija. z. Dr. Freund, ki se je udeležil po nalogu nemške vlade moskovskega procesa proti nemškim dijakom, je po svojem povratku poročal v zunanjem ministrstvu o poteku procesa. Nemška vlada bo na podlagi tega poročila storila nove diplomatske korake v Moskvi.

Francoska narodna obramba

Pariz, 8. julija. s. Vlada je predložila v zbornici zakonski predlog o organizaciji francoskega naroda za slučaj vojne, ki ga je izdelal vrhovni narodni obrambni svet. Senat je soglasno odobril zakonski predlog, s katerim se otvarjajo za proračunsko leto 1925. krediti za gradbo ladijskih enot.

Borzna poročila.

Dinar v Curihu 9.05

Ljubljanska borza.

LESNI TRG

Zaboji za slive 22 in pol: blago 5.50, zaboji za slive 25: blago 7.50; zaboji za slive 30: blago 11.—; zaboji za slive, fco nakladna postaja: blago 11.—; deske 20 in 25 mm, monte, fco meja: blago 520; oglje Ia vilano, eksp., fco meja, 2 vagona: denar 92, blago 92, zaključek 92.

ŽITNI TRG.

Pšenica Hard Winter II fic. Postojna trs, blago 405; pšenica slavonska 76/772% par Lj. juli, blago 320; ječmen slav., 62/63 par, Lj. juli, blago 230; koruza slav. par. slav. post, blago 195; koruza defektna gl. vzorca par. Lj. 1 vag., denar 185, blago 200; zaključki 185.

EFEKTI

2½% drž. renta za vojno škodo: denar 235, blago 339; 7% inv. posojilo iz leta 1921: denar 65; Celjska posojilnica d. d.: denar 201, blago 206; Ljubljanska kreditna banka: denar 225, blago 265; Merkantilna banka: denar 100, blago 105; Kreditni zavod: denar 175, blago 185; Strojne tovarne in livarne: denar 104; Združene papirnice: denar 100; Stavbena: denar 165, blago 180; 4½% kom. zad. dež. banke: denar 20; 4½% zast. l. kr. dež. banke: denar 20.

Zagrebška borza.

Dne 9. julija. — Sprejeto ob 12.

Devize: Curih 11.045—11.145, Praga 168.05—170.45, Pariz 267.50—272.50, Newyork 56.63—57.43, London 276.50—179.50, Milan 208.10—211.10, Berlin 13.50—13.65, Dunaj 0.0799—0.0811.

Efekti: 7% inv. pos. 1921 65.25, 2½% drž. renta za ratnu štetu 230—232, Ljubljanska kreditna 235—250, Centralna banka 8—9, Hrv. esk banka 104—105, Kreditna banka Zagreb 5650—57, Jugobanka 97—100, Praštediona 800—805, Slavenska banka 69—70, Eksploatacija 26, Šečerana Osijek 500—505, Isis d. d. 62.50, Nihag 42—45, Gutman 355—370, Slaveks 135—150, Slavonija 43—44, Trboveljska 330—340, Vevče 100—105.

Inozemske borze.

— **Curih**, 9. julija. Borza: Beograd 9.05, Pariz 24.15, London 25.03, Newyork 515.10, Milan 18.90, Praga 15.25, Dunaj 0.007255.

— **Trst**, 9. julija. Predborza: Beograd 47.50—48, Pariz 127—127.50, Praga 80—80.50, London 131.25—132, Newyork 27.10—27.20, Curih 525—527, Dunaj 0.0380—0.0390

REVOLUCIJA NA GRŠKEM. Revolucijonarno vojaštvo straži atenske ulice.

Rim v boju proti Husu

Veličastne husitske manifestacije v Pragi. — Nad 30.000 ljudi se poklanja Janu Husu. — Papeški nuncij takoj zapustil Prago. — Ogorčenje v češki javnosti.

— **Praga**, 8. julija. Današnji listi vseh političnih smeri živahno in mestoma v odločnem tonu komentirajo nenadni odhod papeškega nuncija msgr. Marmaggi-ja iz Prage. Ta na demonstrativen način izvedeni odhod spravlja javnost v zvezo z veličastnimi, na čast mistru Janu Husu prirejenimi manifestacijami češkoslovaškega naroda.

Oficijelno je bil proglašen 6. julij kot državni praznik na čast Janu Husu. Prvi praznik so zato praznovali povsod na najsvečanejši način. Po 510 letih je češkoslovaški narod v dostojnih proslavah izkazal globoko spoštovanje do mučenika za pravico in resnico ter borca za svobodo prepričanja in misli. V Pragi so se že ob 9. dopoldne 6. t. m. na zgodovinsko važnem Staromestnem trgu pred Husovim spomenikom zbrale ogromne množice naroda. Poleg inteligenta priprost delavec in vojak, poleg priproste žene zastopnice najvplivnejših kulturnih ženskih organizacij. Vse korporacije so prišle s svojimi zastavami. Nad 30.000 ljudi se je zbralo pred spomenikom in goste vrste so se morale postaviti v bližnje ulice. Slavnosti so se udeležili zastopniki vlade: zunanji minister dr. Beneš, Stříbrny in Marković, predsednik narodne skupščine Tomašek, šef generalnega štaba general Mittelhauser ter zastopniki znanosti in umetnosti. Ob 11. dopoldne je prišel na slavnostni prostor predsednik republike T. G. Masaryk v spremstvu ministrskega predsednika dr. Švehle. Nastala je svečana tišina. Mogočen pevski zbor je intoniral koral »božjih bojevnikov«. Nato je prof. Husove fakultete dr. F. Hrejza prečital manifest 6. julija 1925. Manifest kratko pravi, da po 500 letih češkoslovaški narod izkazuje svojemu mučeniku in učitelju spoštovanje, ne časti mistra Jana Husa toliko kot mučenika, več kot glasnika resnice ter borilca za svobodo prepričanja in misli.

Ves dan je v vseh obratih delo počivalo. Niti časopisi niso izšli. Včeraj zjutraj pa je izšla kratka izdaja klerikalne stranke »Lidovi Listy«. Vsebina je bila hujskajoča proti Janu Husu ter je obenem priobčila poročilo o nenadnem odhodu papeškega nuncija. To poročilo temelji na avtentičnih informacijah, izvirajočih iz krogov visokega češkoslovaškega klera. Poročilo naglaša, da je z ozirom na svečanosti mistra Jana Husa, ki so se vršile pod protektoratom prezidenta republike T. G. Masaryka in pod častnim predsedništvom ministrskega predsednika dr. Švehle, prejel apostolski nuncij msgr. Marmaggi od svete Stolice ukaz, naj takoj zapusti Prago v znak protesta proti žalitvi, ki je bila storjena sveti Stolici in češkoslovaškim katolikom na navedeni način. »Lidovi Listy« kot glavni organ cerkvenih krogov javljajo:

»Z ozirom na viharne protikatoliške manifestacije, ki so bile organizirane na spominski dan mistru Janu Husu, katerih protektorat je prevzel sam prezident republike T. G. Masaryk, častno predsedništvo pa ministrski predsednik Švehla, je sveta Stolica v znak protesta proti taki žalitvi, storjeni njej in vsem češkoslovaškim katolikom, ukazala apostolskemu nunciju msgr. Marmaggiju, da ta dan zapusti Prago.

G. nuncij je včeraj (6. julija) ob 10.15 odpotoval, spremljan do meje republike od msgr. Arate, tajnika nuncijature. Na kolodvoru se je od njega poslovil nadškof msgr. Kordač, kakor tudi drugi cerkveni dostojanstveniki.

Češkoslovaški napredni tisk odločno odklanja protest Rima, ki proglaša, da smatra proslavo Jana Husa kot poveličevanje odpadnika. Čehoslovaki so odločeni Rimu primerno odgovoriti, da si ne dovoljujejo na ta način žaliti svojih najglobokejših čustev. Rim je globoko užalil Čehoslovaško. Vrgel je rokavico na brezobziren način v obraz češkoslovaškega naroda. **Rim prezira suvereniteto svobodne države. Češkoslovaška zato pripravlja odločen in dostojen odgovor Rimu.**

Konflikt med Rimom in Prago ima še drugo ozadje. Katoliški krogi so inscenirali ljuto kampanjo in agitacijo proti proslavi Jana Husa. Praški nadškof sam je imel v nedeljo na predvečer Husovega praznika govor, v katerem je izvajal, da verni katoliki ne morejo proslavljati heretika Husa in je v ime rimske cerkve svečano protestiral proti državni proslavi. Organiziran je bil tudi klerikalni tisk, da bi med narodom izzval razdor in prepire.

»Prager Tagblatt« objavlja danes informacijo iz cerkvenih krogov, to je od papeške nuncijature in pravi:

Dejstvo je, da je apostolski nuncij zapustil Prago po nalogu svete Stolice. To v znak protesta radi Stolici in vsem katolikom republike storjene žalitve, da so se na Husov dan pod protektoratom predsednika republike, ministrskega predsednika in zunanjega ministra vršile manifestacije, ki jih morajo smatrati katoliki kakor proti njim naperjene.

Vlada je bila nekaj dni poprej na to opozorjena, toda smatrala je, da ni potrebno temu opozorilu dajati posebne pozornosti.

Sveta stolica vidi v načinu, kakor je bil proslavljen Husov dan in posebno v protektoratu vlade, formalno pospeševanje odpadništva napram katolikom. Nuncij Marmaggi je pokazal zunanjemu ministru brzojavni poziv svete Stolice. V zunanjem ministrstvu so prepričani, da odpoklicanje papežkega nuncija ne pomenja še pretrganja diplomatičnih zvez med Prago in Vatikanom, marveč je bil nuncij pozvan v Rim ad referendum. Nasproti tej informaciji »Prager Tagblatta« pa pristavlja »Bohemia«: Odhod nuncija je oficielen. Prekinjenje diplomatičnih odnošajev se je izvedlo na očividen način. List pravi dalje, da se nuncij popreje ne povrne, dokler ne dobi popolnega zadoščenja.

Klerikalni krogi nameravajo po zatrdilu nekaterih političnih faktorjev pri prihodnjih volitvah izrabiti konflikt med Prago in Vatikanom.

Čevljarski vajenček kot baron

Ljubljanski baron z baronico na rivijeri.

Crkvenica je doživela te dni redko senzacijo, ki je vzbudila veliko pozornost med tamošnjimi gosti, kakor tudi prebivalstvom samim.

Beg iz hotela.

Ko je v torek 7. t. m. zjutraj pristal na pomolu v Crkvenici parobrod «Jadran», in ko so bili že skoraj vsi potniki na krovu, je nenadoma, kakor brez sape priletel po obrežju neki starejši gospod. Sprva je obstal na obrežju, nato pa je ves radosten pričel kričati: «Držite lopova, držite lopova!» Našel je onega, ki ga je iskal. Na obrežju se je med tem zbralo precej radovednega občinstva, postarni gospod pa je tekel naravnost na ladjo in zagrabil mladega, komaj 18 letnega mladeniča. Poleg njega je stala elegantno oblečena mlada dama, ki se je tresla po vsem životu. Stari gospod, znani crkveniški restavrater F. I., je zagrabil mladeniča za plašč, zahtevajoč energično, da mu plača račun. Mladenič se je skušal izviti in zadevo pojasniti, toda ni mu pomagalo. Med tem se je okoli skupine prepirajočih zbrala množica radovednega občinstva, ki je po svoje komentirala dogodek. Zaznalo se je med tem samo, da je parček pobegnil iz hotela, ne da bi preje likvidiral račun, ki je znašal več tisoč dinarjev.

Da se bi stvar ne rešila na ulici, je službujoči stražnik trojico odpeljal na policijo, neki sluga pa je naložil na rame več zelo lepih kovčegov. Beogradčanke, ki se nahajajo na letovišču, so videč aretirani par vzklikale: «Boga Ti! Pa to su baron i njegova gospodja!»

Na policiji.

Prišedši na policijo je gospod F. I. obtožil mladi par, da je pri njem jedel in pil, stanoval, a da ni plačal niti pare. Pri njem sta živela 10 dni v pravem razkošju in račun se je večal od dne do dne. Restavrater nikakor ni hotel vznemirjati «mladega barona», tako se mu je ta predstavil, smatrajoč, da to sploh ni potrebno. Nato je gospod F. I. pripovedoval: Pred približno 20 dnevi se je v Crkvenici izkrcal mladi par ter povpraševal za mirnejši penzijon. Ustavila sta se v hotelu g. F. I. V zglasilnici sta se vpisala kot baronica in baron Bettmayer, brat in sestra iz Ljubljane. On ima 18, ona 22 let. Mladi baronski par je dobil sobo št. 4 z balkonom in razgledom na morje, in to predvsem zato, ker je mlada baronica izrazila željo, da v lepih nočnih dneh rada opazuje mesec, kako plove po svoji enolični stezi. Seveda je bilo njeni želji takoj ugodeno in to tembolj, ker brat sploh ni vprašal za ceno. Iz velike ljubavi do «sestre» je mladi Leopold naročil, da se postelje spoje. Že drugi dan je služinčad pričela šepetati, da to ne moreta biti brat in sestra. Zjutraj, ko je sobarica prinesla kavo, je on razkošno ležal v pidžami, dočim mu je ona neverjetno ljubeznjivo delala frizuro. Večkrat jo je on tudi poljubil, ne da bi se ženiral sobarice, še manj pa dejstva, da je bila sestra vedno v kombineži. Tako sta oba živela prav lepo in razkošno, delala izlete po obrežju tja doli do češke kolonije in še dalje...

Na policiji so ugotovili, da mladi par nista brat in sestra, še manj da po njih žilah teče «modra» kri. On, Milan D., je bil še približno pred pol leta čevljarski vajenec, kateremu pa se je pristudila dreta in ugibal je, kako bi se drugače dalo udobno živeti. Mnogokra je čital liste in gledal slike naših morskih kopališč. Čul je, da je Crkvenica naše najlepše letovišče in da zahaja tja samo aristokracija. In nekega lepega dne je Milan sklenil, da pojde na morje. Ali kje naj bi našel prijateljico? Toda brihtna glavica je vedel za izhod. Sedel je za zamazano mizico v siromašni svoji sobici v Ljubljani in napisal oglas sledeče vsebine:

«Mlad, bolji gospod išče znanstva mlade dame, gospodične, vdove ali gospe, ki bi ž njim hotela za mesec dni na morje. Ponudbe s fotografijo poslati pod «Pomladni nageljček», poštno ležeče, Ljubljana.»

Ta oglas je dal Milan v ljubljanske in zagrebške liste in čez nekaj dni je prejel cele kopice raznobojnih dišečih pisem. V vseh pismih se je poleg »Ponudbe« nahajala tudi fotografija one, ki bi rada odšla na morje. Čim je Milan pregledial vsa pisma in fotografije, si je za partnerico izbral neko blondinko, Mileno Z. iz Zagreba. Ugajala mu je predvsem, ker je imela lepo »bubi« prizuro in ker mu je v pismu tudi opisala na drobno svoje predživljenje. Naglasila je, da je bila popreje ljubica nekega zagrebškega direktorja, da pa je sedaj, odkar ga je zapustila, »zelo solidna«. Milan in Milena sta se sestala na neki postaji in nato odpotovala v Crkvenico, popreje pa sta se domenila, da se izdajata za brata in sestro ter kot barona.

Konec idile.

Čevljarček Milan in krojačica Milena sta živela kot dva lahkoživčka. Njih toalete so prav elegantne ter sta zato lahko igrala vlogo baronov. Sedaj je konec idiličnega življenja na rivijeri, Milan in Milena sta živela kot dva lahkoživčka. Njih toalepa jima je policija zaplenila kovčege z obleko in perilom. V Crkvenici se mnogo govori o tem dogodku.

Politične vesti

= **»Ali bo ali ne bo,«** ta naslov daje današnji »Slovenec« svojemu poročilu o pogajanjih radikalov in radičevcev za sporazum. Klerikalno glasilo je torej samo želo dvomiti o tem, kar je preje tedne in tedne oznanjalo kot gotovo stvar, ki se uresniči danes ali jutri. Sprva, ko so prodrle prve vesti o radikalno-radičevskih pogajanjih v javnost, so naši klerikalci kar poskakovali od radosti, ne radi pogajanj kot takih, marveč v prvi vrsti zbog tega, ker so se nadejali, da bo ena glavnih posledic uspelih pogajanj izločitev samostojnih demokratov iz vlade. To je za klerikalce želja vseh želj. Samo da ni v vladi teh preklicanih samostojnih demokratov, pa bo mogoče na ta ali oni način vendarle pristaviti tudi klerikalni piskerček k vladni žerjavici. Toda sedaj kaže vse na to, da bodo radičevci, ako res hočejo imeti »sporazum«, ki pa je dejansko samo lep opis za vstop v vlado, morali vgrizniti v kislo jabolko in skleniti ta »sporazum« s celokupnim Narodnim blokom, to se pravi tudi s samostojnimi demokrati. To pa naši klerikalni gospodi ne gre v račun, za to je postala naenkrat skeptična, prav tako skeptična, kakor smo bili mi od vsega začetka, tudi takrat, ko je »Slovenec« še dan za dnevom z debelimi črkami zmagoslavno oznanjal, da je »sporazum« že perfekten in da že danes ali jutri zleté samostojni demokrati iz vlade.

= **Kakor klerikalci lani.** Današnji «Slovenec» piše, pretresujoč možnost sporazuma med radikali in radičevci: «Zelo bi bilo potrebno, da pridejo radičevci sedaj na vlado in pokažejo, kako bodo odpravili davke in kako se njihov zmagoslavni klic: «Živela republika!» tukaj uveljavlja.» Lani osorej so bili naši klerikalci tudi na skoku v vlado. Sreča jim je bila mila in dokopali so se kar do štirih portfeljev. Tri mesece so bili na vladi. Ali so v tem času «odpravili davke», ali so uveljavili svoj zmagoslavni klic: «Živela slovenska avtonomija, živela neodvisna Slovenija!»? Niti tega niti onega niso v vladi izvojevali, dasi so se takrat naslanjali na radičevce. Gli se, da jim bodo radičevci v tem oziru lahko podali roko.

= **Odstop dveh italijanskih ministrov radi padanja lire.** Včeraj sta podala ostavko finančni minister De Stefani in minister za narodno gospodarstvo Nava. Naslednik prvemu bo najbrže conte Volpi, drugemu posl. Belluzzo. Za odstop obeh je bil velik pritisk v listih, ki so zahtevali za rešitev krize delo in mir ter vstvaritev novega zaupanja, pred katero je predvsem potreben odstop obeh imenovanih ministrov.

= **Pravilno so jih označili.** «Samouprava» posveča klerikalni stranki interesanten članek, v katerem jih karakterizuje takole: «V motnem se najlažje ribari, pa evo vam Koroščevih klerikalcev! Čim začutijo kako motnejšo politično atmosfero, ki bi lahko izzvalavečje ali manjše spremembe, takaj se prijavljajo za besedo in takoj vedno tudi nekaj zahtevajo. Pred nekoliko dnevi so lansirali vest, kako bi tudi oni kot predstavniki slovenskega dela našega naroda morali priti v vlado, v kateri bi bila zastopana večina Srbov in Hrvatov. Tako so oni pisali, ko so mislili, da se nahajamo neposredno pred obrazovanjem nove vlade radikalov in hrvatske seljačke stranke. Kdor se spominja dolge lanske poletne krize pred imenovanjem vlade Ljube Davidovića in v predpostavki druge vlade iz naših vrst, ta dobro ve, kako so se klerikalci tudi takrat ponujali. Res, ne javno in odkrito, nego sramežljivo, zakulisno, preko svojih maherjev, ki imajo za vsako politično situacijo pripravljena vsaj **dva oferta** in to popolnoma si nasprotujoča in divergentna. Skušnje so nas naučile, **kadar klerikalci najbolj kriče, takrat so najcenejši...**» Dobra karakterizacija! Torej **tudi sedaj se ponujajo!** Za kakšno ceno?

Sodišče

V Ljubljani, 8. julija 1925.

— **Fantovska nagajivost.** Brata Peter in Janez Vilfan v Srednjih Bitnjah sta huda na posestnika Janeza Rozmana, ki je dal zapreti njunega brata Avgušina, ker je z Rozmanovim hlapcem pomagal gospodarju žito krasti. Nad Rozmanom sta se maščevala na sledeče načine: v noči 19. aprila sta namazala kljuke s človeškim blatom ter isto nesnago vrgla tudi skozi okno v sobo ter pomazala tla in pohištvo. V noči 23. aprila sta zavezala z žico vrata, obenem sta razbila vežna stranična vrata in odnesla eno steno svinjaka. V noči 24. aprila sta Rozmanu polomila pet mladih jablan, v noči 25. aprila sta napeljala čez pot pred Rozmanovo hišo močno telefonsko žico, koncem aprila pa sta zažgala kup gnoja, da je bila nevarnost za požar. Oba brata seve vse trdovratno tajita, toda priče potrjujejo, da je Janez Vilfan zagrozil Rozmanovim: »Boste že videli, kaj se vam bo še zgodilo, ker ste Avgušina zaprli!« Ker je pred sodiščem vzel vse grehe nase Peter Vilfan, je bil le on obsojen na dva meseca ječe, dočim je bil Janez popolnoma oproščen.

— **Učitelj je v šoli uradna oseba.** 39-letni posestnik Janez Kepec iz Javoršice pri Moravčah je dne 12. maja t. l. prilomastil s klobukom na glavi in s pipo v ustih v šolsko sobo na Vrhpolju, kjer je šolski upravitelj Stanko Svete pridržal iz službenih ozirov učence v šoli. Kepec je zaklical svojemu sinu: »Francelj, bež' domov!« Nad šolskim upraviteljem pa je vpričo otrok vpil: »Tvoje ure so do dvanajstih, drugič te bom skozi okno vrgel, ako boš mojega fanta zapiral!« Ker se je Kepec pozneje kesal svoje surovosti ter pred šolsko deco šolskega upravitelja odpuščanja prosil, mu je ta odpustil ter prosil za milostno kazen. Le vsled tega in ker mož do sedaj še ni bil kaznovan, mu je senat prisodil po § 104 srb. k. z. le 50 Din globe. Seve mora plačati tudi 50 Din takse in sodne stroške. Predsednik mu je napravil ganljivo pridigo.

— **Skrajna posurovelost.** Ko so lansko jesen v Zg. Berniku pri Cerkljah obhajali neko poroko, je prišla otročad radovednost past, je 19-letni hlapec Jože Vidmar iz golo razposajenosti z okovanim čevljem osuval 13-letnega Fr. Dolinarja tako hudo, da so morali dečka operirati, a se mu rana še vedno gnoji, ker najbrže gnije kost pod bo kom. Najbrž bo ostal deček celo življenj pohabljen. Vidmar je dobil 1 mesec ječe te mora plačati poškodovancu 2000 Din za bo lečine, nadalje stroške zdravnika in 50 Di takse — seve, ako bo sploh imel kdaj pre moženje.

— **Od trgovca do postopača in sleparja.** Ivan Kandorfer, doma iz Pilštajna na Štajerskem, je bil do izbruha vojne v Št. Pavl trgovec z deželnimi pridelki. Med vojsko je baje porabil ves denar. 2 leti je ime bolno ženo, ki mu je med tem umrla te zapustila 6 nepreskrbljenih otrok, ki so ji prevzeli botri in botre, mož pa je odšel z delom po svetu. Toda povsod je ostal l par tednov. Ko so ga odslovili iz kemične tovarne v Šoštanju, se je preselil k nek vdovi. Od tam je pisal tovarni Mally & Demberger v Tržič, se izdal za trgovca ter naročil 17 parov čevljev, ki jih je raz prodal, denar pa zapravil. Nravnostno spri čevalo ga opisuje za navadnega pustolov ca, ki je bil že večkrat zaradi tatvin in go ljufij kaznovan. Zadnjo kazen je dobil pr okrožnem sodišču v Celju 4 mesece ječe Tudi danes se mu toliko prisodi.

OSKAR H. 92

Razpad carstva

Roman zadnjega avstrijskega cesarja.

Grof Wolkenstein je sicer vedel, da niso bile cesarjeve odločitve nikdar dolgotrajne, da so bile pod tujimi vplivi izpostavljene najrazličnejšim spremembam, toda prisrčnost cesarjevih besed je premagala vsak odpor, ki ga je zasnoval v svoji notranjosti.

Wolkenstein se je v cesarjevi bližini mudil samo kratko časa. Ko se je cesarska obitelj preselila iz Pranginsa v Hortenstein, je grof zopet odpotoval, baje v Pariz v važnih rodbinskih zadevah. Samo cesar je vedel, da se je grof napotil na Ogrsko, da bi tam izvršil zadnje priprave za prevrat. Wolkenstein je razvijal mrzlično delavnost. Spori na zapadno ogrski meji v Gradiščanski so dali povod, da je bilo tjakaj poslanih več vojaških čet, med njimi tudi oddelek grofa Ostenburga, legitimista najčistejše krvi in odločnega cesarjevega pristaša. Tudi drugi armadni poveljniki so obljubili, da se za denar in dobro besedo v danem trenotku pridružijo cesarju. Temu nasproti se je ponesrečila vsa propaganda v Avstriji in sicer zaradi nespretnosti njenih agentov. Avstrijska vlada je postala pozorna na restavracijski pokret. Niti so preočitno vodile na Ogrsko. Med obilnimi listi v obeh državah je nastala ostra polemika, ki je vzbudila pozornost ogrske vlade na ta pokret, ki je bil nesporno naperjen proti obstoječemu državnemu redu. Wolkenstein je za to izvedel in je čutil, da so ogroženi sadovi njegovega dolgotrajnega truda. Priprave seveda še niso tako napredovale, da bi bilo računati z brezpogojnim uspehom zamišljenega udarca. Vseeno pa je bilo treba ta udarec takoj izvesti, ker bi sicer čuječnost in protiodredbe Horthyjeve vlade vsak dan bolj poslabšale nade na uspeh. Tako se je Wolkenstein s težkim srcem odločil cesarja poklicati na Ogrsko. Zavedal se je, da lahko postane stvar usodepolna. Znani velikonočni cesarjev izlet na Ogrsko bi skoraj imel za posledico, da bi ga izgnali iz švicarskega zavetišča. Če bi se sedaj v drugič vmešal v kako politično podjetje, bi mu gotovo Švica odpovedala svojo streho. In tako bi se akcija ponesrečila, bi tako postal cesar begunec brez zavetja in strehe. Več dni je razmišljal, ako bi ne bilo najboljše, da bi opustil vse načrte in cesarju nasvetoval največjo previdnost. Morda bi bil to storil, ako bi ne bila temu nasproti obljuba, ki jo je dal Aranki. Hrepenel je po nji in edina možnost, jo videti, se mu je nudila, ako vkoraka na cesarjevi strani v Budimpešto. Tako je kolebal v odločitvi, dokler ga ni Aranking pismo napotilo, da se je vendarle odločil. Arankino pismo je imelo samo dve vrsti: »Kdaj vkoraka tvoj kralj v Budimpešto? Pričakujem Te! Ne daj predolgo čakati nase!«

Wolkenstein je vse potrebno pripravil. Karel in Zita sta na krovu letala prispela iz Švice v Šopronj. Podpolkovnik Ostenburg se je brezpogojno postavil v Karlovo službo. Njegovemu vzgledu so sledili drugi poveljniki. V kratkem času je imel Karel okrog 6.000 do 7.000 mož močno armado, ki se je zdela dovolj močna, da strmoglavi Horthyjevo vlado. V prvem presenečenju je poslal Horthy v Šopronj parlamentarja, ki bi naj stopil s kraljem v pogajanja .Smatrajoč, da je gospodar situacije, je Karel odklonil vsaka pogajanja ter zahteval brezpogojno pokorščino. Imenoval je posebno ministrstvo pod predsedništvom Rakovskega in se napotil s svojimi četami proti Budimpešti. Razne garnizije so se napol dobrovoljno, napol prisiljeno pridružile kraljevim četam. Karel je bil poln zaupanja, kakor še nikoli preje, in je smatral uspeh svojega podjetja za siguren.

V Budimpešti se je po prvem presenečenju vzbudila volja za odločen odpor. Horthy ni popolnoma zaupal svojim četam, zato ji hje pomnožil s prostovoljskimi bataljoni, ki so jih večinoma tvorili visokošolci. Čete iz mest, ki so se nahajale ob potu iz Šopronja v Budimpešto, je Horthy odpoklical in jim dal ukaz, naj povsodi za sabo porušijo železniški tir, da tako otežkočijo nadaljno prodiranj Karlove armade. V jutranjih urah dne 22. oktobr 1921. se je spopadla armada Horthyjeve vlade, ki ji je poveljeval Lehar, Hegödüs in Ostenburg. Vse tri je Karel imenoval za svoje generale. Bilo je to pri Budaöru, 10 km pred Budimpešto. Horthyjeva artiljerija je jela z vso silo obstreljevati Karlove čete. Pod zaščito topovskega ognja so napadle prostovoljske čete Karlove oddelke. Čim so zagrmeli prvi topovski streli, sta Karel in Zita zapustila salonski voz svojega vlaka. Spremstvo in štab so obkolili kraljevsko dvojico, ki sta izrazila željo, da bi rada prisostvovala službi božji. Po kraljevem ukazu so prinesli iz vlaka mizo, jo pokrili z altarskim prtom, na kar je vojaški duhovnik Ostenburgove divizije opravil službo božjo. Pobožno klečeč ob progi sta kralj in kraljica prisostvovala službi božji, med tem pa so grmeli topovi v bitki, ki je odločila njiju usodo. Karel je bil zatopljen v molitev. Prosil je Boga, da bi dodelil zmago njegovemu orožju. Toda Bog očividno ni poslušal njegovih prošenj. Grmenje topov je postajalo vedno silnejše in že se je opazilo, da se Karlove čete umikajo. V tem trenotku je pridrčal po cesti avtomobil, poln prahu in ves poškodovan od številnih topovskih strelov. V bližini kraljevske dvojice se je ustavil. Iz voza je skočil grof Wolkenstein. S skoraj blaznim izrazom v očeh je vzkliknil: »Kje je Njegovo veličanstvo? Pri tej priči moram govoriti ž njim!«

Dnevne vesti.

V Ljubljani, dne 9. julija 1925.

— **Načelstvo in izvršilni odbor demokratske stranke** ima svojo plenarno sejo v soboto 18. t. m. ob 20. zvečer v veliki dvorani Kazine. Na dnevnem redu so tele točke: Poročilo predsedstva **o političnem položaju in o gospodarskem delu sedanjega parlamenta.** Poročila sreskih strankinih organizacij in slučajnosti. Vsi člani načelstva in izvršilnega odbora se pozivajo, da se seje zanesljivo udeleže. Vstop je dovoljen le proti vabilu.

— *Klerikalci protestirajo* danes popoldne ob 3. uri v *akademskem domu,* ker državna blagajna odslej odteza nunam in kloštrskim šolam okrog 70.000 dinarjev mesečnih dohodkov. Kjer občine nimajo lastnih šol, država izjemoma še nekaj let plačuje redovnice n. pr. Šmihel, Škofja Loka itd. — teh še vedno plačanih redovnic je v Sloveniji 31. To se pravi, da država še vedno daruje kloštrom mesečno okrog 40.000 dinarjev, četudi se dobro ve, da je samostanska šola po svojem duhu državni misli sovražna. *Samostani so bistveni del političnega klerikalizma v Sloveniji in ta je po programu in po delu proti-državen.* Neka posebej v ta namen sestavljena družba zagrizenih klerikalnih ljudi — na čelu ji je nek gospod, ki je želel potegniti v Kranju ob izbruhu vojne več nacijonalnih ljudi v veliko nesrečo — si je nadela ime «Krščanska šola» in sklicuje za danes popoldne protestno zborovanje. Kličejo vse nekdanje učenke kloštrskih šol in manj zavedne matere sedanjih učenk na teh šolah. *Ugotavljamo, da je to v bistvu in po namenu čisto navadno politično zborovanje pod versko-šolsko krinko naperjeno proti načelom državne prosvetne vzgoje. Radovedni smo, koliko kratkovidnih mater iz nacionalnih ljubljanskih rodbin se je posrečilo klerikalnim agitatorjem premotiti!*

— **Iz državne službe.** Imenovan je za uradnika pri direkciji šum v Ljubljani bivši nadzornik državnega skladišča v Trstu, zdaj dnevničar pri finančni delegaciji v Ljubljani Srečko Feliks Zalokar; premeščena sta Franc Miklavčič, upravitelj šumske uprave iz Bohinjske Bistrice na Bled in Alojzij Rus, upravitelj šumske uprave, z Bleda v Bohinjsko Bistrico; razveljavljen je ukaz o imenovanju in vpokojitvi ravnatelja agrarne direkcije v Ljubljani Antona Fajfalika.

— **Jugoslovenski protialkoholni kongres v Beogradu.** V univerzitetni dvorani v Beogradu je zboroval v torek prvi jugoslovenski kongres proti alkoholu in IV. redni občni zbor jugoslovenske zveze treznosti. Kongresa se je udeležilo 72 delegatov iz vseh krajev države. Iz poročila upravnega odbora je razvidno, da je posvetila uprava lani malone vse svoje delovanje propagandi, ustanavljanju novih udruženj in pridobivanju novih članov. Novih društev je bilo ustanovljenih v minulem poslovnemu letu 27, največ v južni Srbiji ter Hercegovini. V Jugoslaviji imamo zdaj 68 društev za pobijanje alkoholizma. Prihodnji občni zbor bo v Skoplju.

— **Nekoliko statističnih podatkov o prebivalstvu ljubljanske oblasti.** Ljubljanska oblast je štela ob koncu minulega leta 555.852 prebivalcev. Leta 1924. je bilo 4281 porok. Število rojencev je znašalo 17.441, med rojenci je bilo 1470 nezakonsko rojenih in 380 mrtvorojenih. Umrlo pa je 9663 oseb.

— **Uspeh naše plesne umetnice v Parizu.** Znana naša umetnica, plesalka gdč. Rut Vavpotičeva iz Ljubljane, ki biva v Parizu, je pretekli mesec sodelovala na raznih prireditvah. Pariški listi so priobčili o nji zelo laskave kritike. Zlasti je uspela »Grande Soirée Yougoslavie«, ki se je vršila dne 18. junija pod pokroviteljstvom poslanika SHS g. Miroslava Spalajkovića in podpredsednika »Instituta d'Etudes Slaves« g. Emila Haumanta, profesorja na Sorbonni. Na soiréeji so med drugim sodelovali profesor A. Arnavtović, gdč. Dara Nestorović, profesorica na konzervatoriju v Beogradu, gdč. Rut Vavpotičeva, na klavirju je spremljaja gdč. Jadviga Poženelova iz Ljubljane, dalje so sodelovali gdč. Vida Jerajeva, g. Cvetko Rihtman in gdč. A. Kneževićeva. Bil je to lep večer jugoslovenske umetnosti v Parizu, ki je moralno in gmotno dobro uspel. — Gdč. Vavpotičeva se je dalje odzvala vabilu k proslavi, ki jo je priredilo udruženje »La Fraternité des Peuples« in je tam debitirala z velikim uspehom. Sodelovala pa je tudi na plesu in koncertu dne 12. junija v salonu Jean - Goujon, ki so ga priredili prijatelji ruskega naroda. Na prireditvi so sodelovali razni odlični pevci in pevke.

— **Odlikovan novinar.** Urednik zagrebške »Riječi« Ante Kovač je odlikovan z redom Belega Orla V. reda.

— **Zopet velika krivica klerikalcem.** »Slovenec« se zgraža, ker je srezki paglavar v Celju odstavil motniškega župana Karla Novaka, ki da je zvest pristaš SLS. »Slovenec« je pokadil odstavljenemu županu takole: S tem je občina trg Motnik izgubila svojega priljubljenega župana, ki je bil zvest in pošten v službovanju in posebno naklonjen in skrben za revnejše sloje.« Pri tem pa »Slovenec« zamolči, da je bil župan Novak nedavno pri deželnem sodišču v Ljubljani obsojen na zaporno kazen zaradi volilnih sleparij.

— **Si tacuisses!** Včerajšnji »Slovenec« je prevzel nalogo purista ter pod naslovom »Pišite pravilno slovenščino!« poučuje neki ljubljanski dnevnik, da se besedica »se« vedno veže s prvim, nikoli pa ne s četrtim sklonom, da je torej popolnoma napačna pisava: »večina radikalov je za to, da se dr. Lukinića izroči sodišču«. Uredništvo »Slovenca« ima prav, toda najprej naj pometa pred lastnim pragom ter nauči pravilne slovenščine osebe svojega lastnega upravništva. Tako pa čitamo v isti številki »Slovenca« sledeče inserate: »prikrojevalko se išče, veliko sobo se odda« itd.

— **Naraščanje Save.** Radi neprestanih nalivov je začela Sava pri Beogradu zopet naraščati. V gornjem toku je narastla čez en meter, pri Beogradu pa za pol metra. Donava narašča manj.
se je zaklala.

— **Umori in uboji v ljubljanski oblasti leta 1924.** V minulem letu je bilo umorjenih in ubitih 45 oseb, in sicer je bilo ubitih s topim predmetom 15, ustreljenih 14 in zabodenih 8 oseb; zadavljena in obešena je bila 1 oseba, ubita in zadavljena tudi 1 oseba, lobanja je bila zdrobljena 1 osebi; žila odvodnica je bila prerezana 1 osebi, razbojniki so ubili 1 osebo, udarjena po glavi je bila 1 oseba, neznano kako umorjena je bila 1 oseba in umorjena je bilo 1 dete.

— **Samomori v ljubljanski oblasti leta 1924.** Samomor je izvršilo v minulem letu 77 oseb, in sicer se je obesilo 30, ustrelilo 20, utopilo 11 in zastrupilo 7 oseb; pod vlak sta skočili 2 osebi in s prvega nadstropja sta skočili tudi 2 osebi; trebuh si je prerezala 1 oseba; po 1 oseba je skočila iz vlaka, v prepad in z zvonika in 1 oseba

— **Premestitve na meščanske šole.** Učitelji in učiteljice osnovnih šol, ki žele s šolskim letom 1925/26 službovati na meščanskih šolah v ljubljanski oblasti, naj se nujno zglase z dopisi pri oblastnem inspektorju J. Westerju, Ljubljana, Bleiweisova c. 10, ter navedejo ime, sedanje službeno mesto, službeno dobo, stroko, katero žele poučevati, in usposobljenost. Oni, ki še ne službujejo 2 leti na sedanjem mestu, morajo za premestitev prositi s kolkovano vlogo, naslovljeno na velikega župana ljubljanske oblasti.

— **Dijaki iz Beograda v Ljubljani.** V šoli na Ledini stanujejo člani JFS iz Beograda in Srbije — 15—20 po številu, — ki potujejo v počitnicah po Jugoslaviji, da si ogledajo glavna mesta in znamenite kraje.

— **Za poset praškega velesejma,** ki se vrši od 6. do 13. septembra v Pragi, se nudijo interesentom sledeče ugodnosti: 1.) 50% popust na jugoslovenskih železnicah; 2.) 50% popust na čehoslovaških železnicah; 3.) na parobrodih društva Kön. ung. Fluss- und Schiffartsgesellschaft, Budapest, 50% popust. Ta popust velja za potovanje na velesejem od 27. avgusta do 12. septembra in za povratek od 8. do 19. septembra 1925. 4.) Na parobrodih društva Donau Dampfschiffarttgeselschaft Wien 50% popust, 5.) Na madžarskih in avstrijskih železnicah bo dovoljen približno 25% popust. Vse podrobnejše informacije daje Zveza za tujski promet v Sloveniji (Tourist Office).

— **Službeno iz Llap.** Danes zvečer ob 20.30 uri seja tehničnega odbora v kavarni Emona. Seja vsled sobotnega meetinga izredne važnosti. Prosim sigurne udeležbe. — Tajnik II. 1371n

— **Napeljava vodovodov po kmetih.** Poročajo nam: V kranjskem okraju leži več vasi ene občine ob Savi, ki ima ob strugi mnogo stalnih mrzlih studencev, a vendar so vasi brez studenčne vode, uživajo pa slabo, pitno vodo iz nečistih vodnjakov, kamor se steka tudi kapnica. Tod si nameravajo nekatere vasi napeljati sedaj vodovod z železnimi cevmi, ki bo skupno služil občanom za kuho in pijačo.

— **Popust za potovanje po Jadranu na progah Jadranske plovidbe.** Letos je Jadranska plovidba uvedla posebne popuste po njenih progah, ako se vzame karta za tja in nazaj. Popust znaša pri I. razredu 30%, pri drugem razredu pa 15%. Na podlagi legitimacije SPD. dobijo turisti v skupinah od pet oseb dalje 25% popusta za vse III. razrede. Posetnikom Jadranske izložbe, ki se vrši od 25. julija do 25. avgusta, je dovoljen 50% popust, na podlagi posebne legitimacije, ki stane 20 Din. Državni uradniki uživajo tudi 50% popusta pri vseh razredih. V to svrho je potrebno posebno uverenje od uradnega predstojnika, ki se mora priložiti prošnji za popust. Vse natančnejše informacije glede popustov, glede Jadranske izložbe v Spitu in voznih cen daje **Zveza za tujski promet, Tourist Office, palača Ljubljanske kreditne banke.**

— **Kongres Udruženja jugoslovenskih igralcev.** V Beogradu se vrši letos od 10. do 12. avgusta kongres Uruženja jugoslovenskih igralcev.

— **Mednarodni kongres igralcev.** Po sklepu kartelne zveze nemških igralcev, h kateri pripadajo tudi organizacije iz Avstrije, Švice in Čehoslovaške, se priredi prihodnje leto v Berlinu kongres, na katerega se povabijo gledališke zveze vseh kulturnih narodov.

— **V pojasnilo.** Naprošeni popravljamo včerajšnjo dnevno vest o smrti g. Janeza Černeta v toliko, da pokojnik ni bil oče g. Černeta, lastnika zaloge pohištva na Dunajski cesti št. 28. Pokojni Janez Černe je stanoval v Škofji ulici št. 13.

— **Mala Nedelja.** V nedeljo 19. julija ob pol 4. popoldne ob vsakem vremenu se vrši v Društvenem domu velika poletna ljudska veselica. Tukajšnji dijaki vprizorijo zanimivo burko »Maks v škripcih«. Iz prijaznosti sodeluje pevski kvartet iz Ptuja, ki bo med odmori in pri ljudski veselici prepeval umetne in narodne pesmi. Domača godba bo pridno svirala pri prosti zabavi s plesom. Vabimo torej cenjeno občinstvo od blizu in daleč, da nas 19. julija poseti v obilnem številu na prijaznem malonedeljskem hribčku. Za okrepčila in obilo zabave je skrbljeno. 1367n

— **Manija samomomorov v rodbini.** Pred dnevi je v Osijeku izginil 15 letni Adolf, sin trgovke Berte Vania. Pred odhodom je pustil doma pismo, v katerem je svojo mater prosil, da mu oprosti, ker da je življenja sit. Preteklo sobtoto so našli na nasprotnem obrežju Drave truplo dečka, v katerem je nesrečna mati spoznala svojega sina. Pred tremi leti je skočil v Savo Adolfov 17 letni brat Frajon in uto-

nil, pred dvema letoma pa v Dravo 16 letna sestra Ema. Skočila je v vodo na istem mestu, kjer so potegnili Adolfa iz nje. Adolf je zadnje čase govoril: »Mene vedno kličeta brat in sestra in pravita, da je tam lepše. Jaz pojdem za njima.«

— **Iz raznih krajev države.** V Aleksincu se je obesil 13letni Zoran Živković. Vzrok samomora je popolnoma neznan. — Na poti i zSv. Ivana proti Somboru se je prevrnil avtomobil, zaseden z nogometaši. Dva športnika sta bila težko, dva lahko ranjena. — VNovem Sadu se je radi neozdravljive bolezni obesil 24letni Stevan Pap. — V Bitolju je predvčerajšnjim do temelja pogorela kaznilnica. Človeških žrtev ni bilo, ker so vse kaznjence rešili in prepeljali v vojaško taborišče.

— **Svinja pojedla otroka.** V hrvatskem semu Zakoplja blizu Stubice je zadnjo neneljo seljaku Pavlu Hrušoću svinja odgrizila glavo in roko mesec dni staremu otroku.

— *Ledererjeva obsojena na smrt.* Pred budimpeštanskim sodiščem se je včeraj končala razprava proti Mici Lederjevi, ki je skupno s svojim možem Gustavom umorila prekajevalca Koudelko. Ledererjeva je bila obsojena na smrt.

— **Ljutomer.** V torek dne 14. t. m. koncertuje tukaj v Strasserjevi dvorani ob 20. uri slavni »Slov. pevski kvartet« iz Ljubljane. Ta kvartet je najboljši te vrste ter je v tehničnem, kakor v glasovnem oziru kar najpopolnejši. Njegovi nastopi uživajo povsod splošno priznanje. Opozarjamo zlasti nanj vse pevce v ljutomerškem okrožju, kakor tudi pevovodje, da slišijo, kako se skladbe pravilno proizvajajo. Vstopnina I. 18, II. 12, stojišča 8 Din. 1368n

— **Hrastniški pralni prašek** tako brzo pere, da gospodinja hvali ga čez vse mere. 50/L

— **Najnovejše bluze, otroške in damske obleke** priporoča Krištofič-Bučar. 80-L

V nedeljo, 12. t. m.
vsi k razvitju prapora
Sokola na Viču

Iz Ljubljane.

— **Zdravstveno stanje mesta Ljubljane.** Zdravstveni izkaz mesta Ljubljane v času od 1. do 7. julija zanamuje to-le statistiko: Umrlo je 26 oseb, 10 moških in 16 žensk. Smrtni vzroki: nalezljive bolezni 1, jetika na sopilih 5, jetika na možganskih mrenah 1, druge oblike jetike 1, rak in druge zle novotvorbe 2, krvavitve 1, bolezen na srcu 2, kila, zamotanje črevesa 1, prirojena slabost 2, starost 3, smrt vsled nezgode 1, druge bolezni 6. Med tem časom se je rodilo 34 otrok, 19 dečkov (1 mrtvorojen) in 15 deklic (1 mrtvorojena). Naznanjene nalezljive bolezni: ošpice 1, davica 2, dušljivi kašelj 1 slučaj.

— **Ženski odsek** Gospodarskega naprednega društva za šentjakobski okraj otvori v sredo 15. julija na letnem telovadišču Sokola II na Prulah (Sredina) tudi letos otroško igrišče. Tu se bo mladina, dečki in deklice do 14. leta dvakrat na teden in sicer vsako sredo in petek od pol 16. do pol 18. ure pri raznih otroških igrah zabavala in krepila. Nadzorstvo in vodstvo igrišča je poverjeno strokovni učiteljici. Starši, ki vsled zaposlenosti nimate časa baviti se s svojimi otroci in jim ne morete nuditi potrebnega razvedrila, pošljite jih na igrišče, da se tam pri nedolžni igri razveselé in okrepé. Udeležba brezplačna! Odbor. 1350/n

— **«Napredno obrtniško društvo» v Ljubljani** vabi svoje člane in prijatelje na sestanek, ki se bo vršil danes 9. t. m. zvečer ob 20. v salonu »Pri Mraku«, Rimska cesta. Ker je sestanek za nas velike važnosti in se bo razpravljalo o državni obrtni banki, obrtniških kreditih, obrtnemu pospešenju ter volitvah v obrtno sodišče, je dolžnost vsakega zavednega obrtnika, da se sestanka zanesljivo udeleži. — Vsi, ki so dobili od društva prijavnico za volitve v obrtno sodišče, naj prinesejo izpolnjeno prijavicno s seboj. — Odbor.

— **Smrtna kosa.** V visoki starosti 80 let je umrla ga. Marija Svet, roj. Cepuder, zasebnica v Ljubljani, mati ge. Angele Agnola-Stancer. Pokojnica je bila priljubljena in spoštovana pri vseh, ki so jo poznali. Odlikovala se je po izrednih srčnih vrlinah. Bodi ji ohranjen blag spomin!

— *Orjunaši:* Četniki 1. č. I. baona in 4. č. II. baona se morajo strogo obvezno udeležiti predavanja br. dr. Jamarja v petek dne 10. t. m. v areni Narodnega doma ob 20. (8.). — Po predavanju zbor obeh čet v društveni sobi. M. Č. O. 1372/n

— **Československá obec v Ljubljani.** — Členové, dokažte své češství naprostou na večeru věnovaném velikému synu našeho národa, Mistru Janu Husu, v sobotu 11. července ve Zvezdě o osmé hodině. Hosté vítáni. 1373/n

— **Javna licitacija.** Gradbena direkcija v Ljubljai nrazpisuje na dan 30. julija 1925 javno ofertalno licitacijo za oddajo zgradbe novega železobetonskega mostu čez Savo pri Sv. Janezu ob Bohinjskem jezeru. Podrobnejši podatki so razvidni iz razglasa v «Uradnem listu». 1357/n

Iz Celja.

—c **Občni zbor Dramatičnega društva v Celju** se vrši danes v četrtek ob 20. uri v klubovi sobi Celjskega doma.

—c **Pripravljalni odbor Jugoslovenske-češkoslovaške lige v Celju** je imel v torek, dne 7. t. m. svojo sejo. Sklepalo se je o ustanovitvi Ligine podružnice v Celju.

—c **Čitalnična knjižnica v Celju** je odslej odprta vsak četrtek od 18. do 19. ure. Knjige se dobe v knjižnični sobi v I. nadstropju Narodnega doma.

—c **Občeslovensko obrtno društvo v Celju** je preložilo svoj občni zbor od 9. na 16. julija. Vrši se ob 20. uri v gostilniških prostorih Narodnega doma.

Iz Maribora.

—m **Smrt ljudskega »proroka«.** V Razvanju pri Mariboru je umrl čevljar Majer Kajbič, ki je bil radi svojega proroškega daru znan daleč naokoli. Mož je med vojno žalostnim materam napovedoval, kdaj se bodo vrnili sinovi itd. Včasih je kakemu parčku »vrgel« karte ter mu prorokoval srečno bodočnost.

—m **Mariborski umetnik na reški razstavi.** Na prvi mednarodni razstavi umetniških del na Reki razstavi svoja dela tudi moriborski umetnik profesor Viktor Cotič iz Maribora.

Sokol

— **Ljubljanski Sokol** pozjivlja svoje članstvo, da se udeleži polnoštevilno v kroju slavnosti razvitja prapora Sokolskega društva na Viču, ki se vrši v nedeljo dne 12. t. m. Zbirališče pred Narodnim domom točno ob 2. popoldne. Zdravo! — **Odbor.**

— **Ljubljanski Sokol.** P. t. rediteljem se naznanja, da se za časa počitnic telovadba moške dece ukine. — **Prednjaški zbor.**

— **Bratska Sokolska društva** se vabijo, da v čim večjem številu pohite v nedeljo na Vič, kjer se vrši razvitje prapora ondotnega sokolskega društva. Po železnici je dovoljena polovična vožnja. Program je sledeč: Društva se zbirajo ob pol 2. pred Narodnim domom, nato odkorakajo z godbo na Vič. Ob pol treh je razvitje prapora pred Sokolskim domom, nato obhod po občini. Po obhodu javna telovadba in ljudska veselica. Pri prireditvi sodeluje godba dravske divizijske oblasti. Za dobro jed in pijačo je vse preskrbljeno. Isto za tiste, ki hočejo rajati pozno v noč. Zato v nedeljo vsi na Vič. 1369n

— *Razvitje prapora sokolskega društva Vič* se vrši v nedeljo 12. t. m. Spored je sledeč: V soboto 11. julija ob ½ 9. zvečer bakljada, podoknica kumici s. Zorčičevi in br. Seliškarju. V nedeljo 12. t. m. ob 9. zjutraj skušnje za popoldanski nastop. Popoldne ob ½ 2. zbiranje bratskih društev pred Narodnim domom in odhod z godbo na Vič. Ob ½ 3. razvitje prapora pred Sokolskim domom in nato obhod po občini. Po obhodu javna telovadba, po telovadbi ljudska veselica s plesom. Bratska društva in Sokolstvu naklonjeno občinstvo vabimo, da se proslave udeleži v čim večjem številu. Prapor je razstavljen v cvetličarni Korsika na Aleksandrovi cesti, kjer so v predprodaji tudi vstopnice. 1374/n

Julijska krajina

— **Poitalijančevanje.** V Dolu pri Otlici nad Ajdovščino bo v nedeljo 12. t. m. šolska prireditev, na katere vsporedu je pet italijanskih in pet slovenskih točk. Gorska občina Dol - Otlica je čisto slovenska. Prav takim občinam posvečajo Italijani posebno paznost in skušajo privezati nase predvsem mladino, da bi se tako toliko hitrejše odtujila svojemu rodu in jeziku. K šolski slavnosti pride gotovo mnogo italijanskih odposlancev, ki bodo proslavljali Italijo in učili slovenske otroke, naj se je oklenejo in ne mislijo več na to, da so Slovenci. Slovenske točke so danes še na vsporedu šolske prireditve, italijansko stremljenje pa gre za tem, da bi jih bilo leto za letom vedno manj in bi končno povsem odpadle.

— **Italijansko-nemški tednik v Opatiji.** Tvrdka »Mandria« v Opatiji je pričela izdajati tednik za kvarnersko rivijero. Prinaša italijanske in nemške sestavke.

— **V Trebčah pri Trstu** je Lega preskrbela nove lokale za svoj azil, v katere vabi in sili slovenske otroke. Dosedanji prostori so bili že pretesni, sedaj je sredi Trebč kupljena hiša z vrtom in tam se v oktobru otvori Legin azil. Za nakup novih prostorov je Lega nabrala prispevke v Trstu tekom decembra pr. leta.

— **Stare mahinacije proti Slovencem glede volitev v goriško trgovsko obrtno zbornico.** Odkar obstoji v Gorici trgovsko-obrtna zbornica, se znajo Italijani, kadar treba tudi z višjo pomočjo, ubraniti Slovencev, da ne morejo priti do svojega zastopstva v zbonico. Tako je bilo pod Avstrijo in tako je pod Italijo. Bližajo se volitve v zbornico in Italijani se boje, da bi ne prišli v njo tudi slovenski zastopniki. Volilno okrožje so razdelili v tri sekcije za Gorico, Tolmin, Idrija Gradiška in Krmin pa bodo imeli vsak po eno sekcijo. Ajdovščina, Bovec in Komen ostanejo brez svoje volilne sekcije, kar je očitna krivica, zlasti še glede Ajdovščine, ki ima sodno okrožje tako veliko, kakor ga menda nima nobeden drug sedež volilnih sekcij. Zgodilo se je to radi tega, da se slovenskim volilcem obteži izvrševanje volilne pravice.

— **»Strahovalec« Velikega Repna.** Pred tržaško poroto se je vršila razprava proti Josipu Škabarju in njegovemu sinu Miroslavu ter Josipu Puriču iz Vel. Repna, ki so bili obtoženi, da so napadli Rudolfa Škabarja in ga usmrtili z udarci s kamenjem in z zabodljaji z nožem. Pokojnega Rudolfa Škabarja so se po izpovedbah na sodišču bali vsi in obtoženci pravijo, da so se le branili pred njim; označen je bil za pravega strahovalca celega Velikega Repna. Miroslav Škabar in Josip Purič sta bila oproščena obtožbe, Josip Škabar pa je bil obsojen radi prekoračenja silobrana na 13 mesecev in 10 dni zapora in povrnitev sodnih stroškov. Ker pa je bil v preiskovalnem zaporu 15 mesecev, je bil izpuščen takoj na svobodo.

— **Parnik se je potopil** pri Kopru radi eksplozije parnega kotla. Čistili so morsko dno s posebne vrste brodom, ki je v to svrho opremljen s stroji in drugimi pripravami. Pri delu je počil parni kotel, del krova se je odprl in ogromen oblak pare je bruhnil na dan. V desetih minutah se je brod potopil. Delavci so se pravočasno rešili. Težko je bil poškodovan 39letni kurjač Destradi, ki je na potu v tržaško bolnico umrl. Trije pomorščaki so lahko ranjeni.

— **Na goriških ljudskih šolah** se izvrši zaključek šolskega leta dne 15. t. m.

— **Občinske volitve v Idriji** se bodo vršile dne 19. t. m. Prejšnji občinski svet je bil razpuščen 4. julija 1924. Torej po preteku enega leta slede nove volitve. Komisar je imel dnevno 60 lir plače!

— **Tatvine živine** po Istri se vrše noč na noč. Sedaj poročajo iz Rovinja, da je bil kmetu Franu Budečinu ukraden najboljši vol. Kmet je zapazil tatvino šele zjutraj. Tat je prišel in odšel neopaženo. Gospodarska kriza duši in mori istrskega kmeta, h krizi pa se pridružuje še tatinsko uničevanje kmetijstva. Dobrega varstva pa ni v Istri nikjer. Še sedaj begajo bedne ljudi po deželi brigantje in tatovi.

POZOR!

Opozarjate se, da eden par nogavic z žigom in znamko (rdečo, modro ali zlato)

„ključ“

traja kakor štirje pari drugih. Kupite eden par in prepričajte se. — Nogavice brez žiga „ključ“ so ponarejene.

Prosveta

— **Repertoire turneje članov ljubljanskega narodnega gledališča v Sloveniji.** 9. julija v Rogaški Slatini: ob 8. zvečer »Scampolo«. 10. julija v Rogaški Slatini: ob 8. zvečer »Vdova Rošlinka«. 11. junija v Brežicah: ob 8. zvečer »Scampolo«. 11. julija na Vranskem: ob 8. zvečer »Smrtni ples«. 12. julija v Kaplji: ob 3. popoldne »Vdova Rošlinka«. 12. julija v Žalcu: ob 8. zvečer »Scampolo«. 13. julija v Brežicah: ob 8. zvečer »Smrtni ples«. — S tem je turneja zaključena.

— **Koncert v Ormožu.** Na svoji pevski turneji po Prekmurju priredi »Slovenski kvartet« iz Ljubljane v nedeljo 12. t. m. ob 8. zvečer svoj prvi koncert v telovadnici tukajšnje mestne šole. Spored bo obsegal izbrane slovenske umetne in narodne pesmi. Po laskavih ocenah, ki smo jih čitali o priliki raznih nastopov te priznane koncertne enote sodeč in po slovesu, ki ga uživa ta prvovrstni vokalni kvartet, smo uverjeni, da bo nedeljska prireditev prinesla našemu občinstvu prvovrsten umetniški užitek. Zato opozarjamo občinstvo na to važno kulturno prireditev, katere vodstvo je prevzela tukajšnja »Čitalnica«.

— **Dodatno k razstavi na Reki** sporočamo, da se te razstave ne udeleže v včerajšnji notici »Slovenskega Naroda« omenjeni g. (prof. Saša Šantel, Henrika in Avgusta Šantel in Rajko Šubic) nego gospodje Fran in Tone Kralj, brata Vidmar, Jakac in Črnigoj.

Sport

— *V Varšavi,* na nevtralnih tleh se je vršila včeraj tekma med Hakoah, prvakom Dunaja in M. T. K., prvakom Madžarske. Zmagala je Hakoah s 4 : 0.

— *Lahkoatletsko prvenstvo v Pragi.* V nedeljskem tekmovanju za prvenstvo Češkoslovaške v lahkoatletiki je zmagala Slavija z 6 8 točkami, druga je bila Sparta s 38 točkami, 3. Moravska Slavija z 22 točkami.

Ameriška statistika o svetovni vojni

Američan Rex F. Harlow, mož, ki strastno ljubi številke, je dolgo časa potrpežljivo sestavljal statistiko o svetovnem konfliktu in jo končno priobčil.

15 narodov je v vojni vihar zavil v svoj vrtinec. Koliko vojakov je mobilizirala vsaka država? Rusija 12 milijonov, Nemčija 11, Anglija 8,905.467, Francija 8,410.000, Avstro - Ogrska 7,800.000, Italija 5,615.000, Zedinj. države 4,800.000, Turčija 2,850.000, Bolgarija 1,200.000, Romunija 750.000, Srbija 707.343, Belgija 267.000, Grška 320.000, Portugalska 100.000, Črna gora 50.000. Skupno 64,683.810 oseb poklicanih pod orožje. V nobeni drugi svetovni vojni doslej ni stopilo na bojišče toliko ljudstva. Zavezniki so se udeležili konflikta z armado 41,883.810 mobilizirancev, Nemčija in njene zaveznice z 22,858.810 vojakov, Rusija se odtegnila v najbolj kritični vojni fazi, Zedinjene drave pa so se udeležile bojev šele proti koncu vojne, tako da se lahko trdi, da zavezniki niso imeli supremacije glede števila.

Ameriški raziskovalec ugotavlja, da pride povprečno en mrtvec na vsakih osem vojakov in en ranjenec na vsake tri. To da mrtvih in ranjenih 29,561.530. Najhujše je bila zadeta Romunija. Pod orožjem je imela 750.000 mož in ni bojišču jih je pustila 335.706, ranjencev je bilo 120.000, tako da je bilo od 10 Romuncev 7 ubitih ali ranjenih. Za Nemčijo je odstotek mrtvih 17 in ranjenih 38.2. Mrtvih je imela Nemčija 1,773.000, Rusija 1,700.000, Francija 1,357.800, Avstro - Ogrska 1,200.000, Anglija 908.371, Italija 650.000 itd. Zedinjene države so stopile na bojišče s 4,800.000 vojaki in so imele mrtvih 50.280, to je malo več nego 1%. Ranjencev je imela največ Francija, to je 50.72%.

Svetovna vojna je stala 247 milijard in 129 milijonov dolarjev. Največ je trpela Nemčija z 49 milijardami in 362 milijoni dolarjev. Antanta je vrgla v bojni ogenj 156 milijard in 782 milijonov dolarjev, centralne države pa 83 milijard in 347 milijonov. Srbija se glede izgub in izdatkov ne omenja v tem ameriškem poročilu, znano pa je, da so bile srbske žrtve za vojno v razmerju z drugimi zavezniki izredno ogromne

Gospodarstvo

Naši državni dolgovi

Konsolidirani državni dolgovi naše kraljevine znašajo po današnjem stanju

1. predvojni dolgovi	2.217,630.960.—	Din
2. vojni dolgovi	15.312,967.707.40	»
3. povojni dolgovi	6.054,989.870.72	»
4. dolgovi po sporazumu v Inomostu	1.353,291.749.31	»
Skupaj	24.938,880.287.43	Din

Te vsote so preračunane po tečaju 400 francoskih frankov za 272 Din, 1 angleški funt za 282 Din in 1 ameriški dolar za 58 Din. Leteči dolg znaša po podatkih iz prozekta likvidacijskega proračuna, sestavljenega koncem l. 1922:

1. izplačane obveznice	943,102.366.38	
2. neizplačane obveznice	1.400,383.033.35	
Skupaj	2.345,485.399.73	Din

a) *Boni državne blagajne*

1. za prometno ministrstvo	66,455.127	Din
2. za vsa druga ministrstva	53,762.802	»
3. 6% boni emitirani v Ameriki (3,000.000 dol.)	171,750.000	»

b) *Neplačani in neregulirani računi*

1. prometno ministrstvo	220.965.366	Din
2. vojno ministrstvo	201,906.370	»
3. ostala ministrstva	30,080.000	»

V rubriki neizplačanih invalidskih podpor in razlik uradniških plač od 1. oktobra 1923 do 1. maja 1924 ni nobenih podatkov, kar pomeni, da se finančno ministrstvo za te podatke sploh ne briga. Koncem l. 1922. je znašal neregulirani leteči dolg 1.400 milijonov 383.033 Din 35 para. Dne 30. junija 1925 je znašal ta dolg 452,871.736 Din. Neregulirani leteči dolg se je torej zmanjšal za 947.511.297.35 Din.

Koliko smo dobili letos reparacij

V prvi polovici letošnjega leta je dobila naša država na račun reparacij: 1. od Nemčije po Dawesovem načrtu v materijalu, vrednem:

	zlatih mark
v januarju	3,034.488
» februarju	2,530.000
» marcu	2,530.000
» aprilu	2,530.000
» maju	2,610.000
» juniju	2,610.000
Skupaj	15,844.488

2. Od Bolgarije: a) po neilski mirovni pogodbi:

1. v gotovini	215.575.98 dolarjev
2. v naturi (premoga)	23.571 ton

b) po končnem protokolu v konvenciji z dne 26. novembra 1923

1. v gotovini	1,960.000 zl. fr.
2. v naturi (turščice) za	1,102.500 zl. fr.

3. Od Madžarske: Po trianonski pogodbi in aranžmanu Bošković-Koranji z dne 3. februarja 1924 v premogu iz pečujskih premogokopov

v januarju	20.145	ton
» februarju	19.000	»
» marcu	21.480	»
» aprilu	20.240	»
» maju	21.320	»
Skupaj	103.090	ton

★ ★ ★

—g **Na trgu kolonijalnega blaga.** V Zagrebu notira kolonijalno blago franko embalaža in kolodvor: sladkor v kockah 13.75, male glave 14.75, kristal rafinirani 14.25, kandis rmeni v zabojih po 25 kg 21; kava Rio navadna 44.50, dobra 45.50, prima 46.50, zapadno - indijska 11.46, prima 47, marogogype 55, marog. prima centralno ameriška 46, Moka v zavojih po 26 kg 60, Guatemala 62, Salvador debelo zrnje 65, Portorico 65; riž glasiran 6, Burma prima 6.75, II. 6.60, Splendor 8.25, Patna 801, 9.75, Patna SS. 10.25; olje prima brez duha v lesenih sodčkih po 170 kg 21.75, v sodčkih po 100 kg 22, po 50 kg 22.85, v zabojih po 2 kanti à 25 kg 22, angleško prima v železnih sodčkih po 100 kg 25.50; amerika mast v zabojih po 25 kg 26.50, holandska v zabojih po 2 kanti à 20 kg 26.

—g **Zagrebški tedenski sejem.** Včerajšnji tedenski sejem v Zagrebu je bil radi predstoječega letnega sejma, ki bo 13. t. m., zelo slab. Samo telet so prignali več. Debelih prašičev je bilo precej. Teleta je kupovala Avstrija in Nemčija. Krme je bilo na sejmu mnogo. Cene goveje živine in prašičev so ostale skoraj neizpremenjene.

To in ono

Kako so izsledili vatikanske tatove

Že včeraj smo poročali, da je rimski policiji uspelo prijeti vlomilce, ki so vlomili v vatikansko zakladnico. Iz Rima prihajajo sedaj podrobnejša poročila o aretaciji zlo, činccv.

— Policija je postala že pred tedni pozorna na nekega moža s trga Sv. Petra, ki je s prijatelji govoril, da ima na prodaj lepe dragocenosti in da išče zanje bogatega kupca. Z neznancem, za katerega se je ugotovilo, da je identičen s čevljarjem Marianom Stello, stanujočim v bližini Porta Pia, se je seznanil mlad policijski agent in ga začel nadzorovati.

Čim je bil policiji vlom v Vatikanu javljen, je takoj osumila, da mora imeti tu čevljar Stella svoje prste vmes. Tozadevno je bil instruiran mladi agent in izvedel je, da so diamanti že na prodaj. »Je sijajna kupčija, gre za dragocenosti, ukradene v Franciji,« je menil Stella in zahteval za svoje zaklade 200.000 lir. Detektiv je bil po kratkem obotavljanju pripravljen kupčijo skleniti. Domenila sta se, da se sestaneta v ponedeljek ob 21. uri.

Točno ob določeni uri je agent prišel in čevljar ga je peljal v prostor za delavnico, kjer so bile na mizi nakopičene dragocenosti. Kriminalni uradnik je izborno igral svojo vlogo. Hoteč pridobiti ia času, se je nekaj časa obiral z izplačilom, med tem pa je popolnoma neslišno privozil pred delavnico avtomobil s policijskimi agenti. Nekdo potrka in čevljar, misleč, da so prijatelji njegovega kupca, je odprl vrata. V tem hipu je bil aretiran in v prvem presenečenju je tatvino takoj priznal.

Takoj nato so agenti izvedli preiskavo pri nasproti čevljarjevi delavnici se nahajajočemu zlatarju Grazianu, ki je imel nalog, da pretopi zlato. Tudi on je takoj priznal svojo soudeležbo. Pri njem so našli ostali del dragocenosti. Kot sokrivci so bili aretirani zidarji, ki so popravljali zaklanico.

V Vatikanu vlada veliko veselje in vršila se bo zahvalna služba božja.

Trije konji

Pruski kralj Friderik Viljem IV. ni bil kot prestolonaslednik z vlado svojega očeta prav nič zadovoljen. Neki dan je dal pripeljati pred kraljevski grad tri konje, eden je bil slep, drugi hrom, tretji pa ves sestradan. Vodili so te konje okoli gradu toliko časa, da jih je kralj opazil.

Ves začuden je vprašal, kaj pravzaprav pomenijo ti strašni trije konji, katere vodijo okoli gradu. Dobil je odgovor: S tem se hoče reči Vašemu Veličanstvu nastopno: Sestradani konj je ljudstvo, katero izsesavajo slabi uradniki, hrom konj je ministrstvo, ki ne zna delati, slep konj pa predstavlja Vaše Veličanstvo, ki ne vidi, kako se ž njim igrajo.

Posledica je bila kazen nekaj dni strogega zapora za prestolonaslednika, toda kralj si je to stvar dobro zapomnil in takoj je odpravil nekaj zlorab, na katere ga je bil opozoril s tremi konji prestolonaslednik.

Slavospev današnji ženi in modi

V Londonu se je vršil pred nekaj dnevi kongres za skrbstvo javnega zdravja. Na tem kongresu je imel angleški zdravnik dr. Percy Hall govor, ki pomeni slavospev današnji ženi in modi. Nastopil je proti vsem onim, ki žigosajo sedanjo modo, zlasti kratke rokave in zračno obleko. Poudarjal je, da še nikdar ni bil slabi spol tako zdrav in vabljiv, kakor je sedanji. Še pred eno generacijo je bila žena 40 let stara dama, ki se je zavijala v topla oblačila, ako je bilo kje kako okno odprto in ako je kje pihalo. Današnji dan sliči žena 40 let 20letni mladenki, igra golf in tenis po dnevu in pleše zvečer in vendar je drugo jutro prva pri zajutrku. Emancipirana je telesno in duševno in kaže se, kakor da bi bila iznašla pravi elikvir večne mladosti. Vrgla je raz sebe oblačila, ki so bila odveč in zavila je svojo kožo v svilo. Kratki jopiči in globoko izrezane bluze omogočajo njenemu telesu, da dobiva več zraka in luči, kar ima za posledico, da se vzdržuje njena mladost, lepota in zdravje.

Dr. Hall pa je ob tej priliki ljuto napadal državnega kancelarja, ki je naložil poseben davek na svilo in umetno svilo. Dr. Hall pravi, da je svila idealna tvarina za ženo, ker svila pripušča, da višnjevi žarki solnčnega špektra najbolje prodirajo v telo. Minister je s svojim brezmiselnim dejanjem zadal zdravju žensk težak udarec in ker zdravje žene ne sme trpeti, ne preostane državnemu kancelarju Churchillu nič drugega, nego da kmalu uvidi svojo zmoto in prekliče to odredbo.

Angleški listi komentirajo različno dr. Hallov govor. Eni so odločno za njegova izvajanja, drugi menijo, da gre ženska moda že malo predaleč s svojim razkrivanjem telesa.

Roparji na kosilu pri oropanem

Iz Sirakuze nam poročajo: Pri Lentini se je izvršil drzen rop. Okoli poldne so prišli štirje neznanci, oboroženi z revolverji v hišo senatorja Beneventano in prav prijazno rekli njegovemu upravitelju, da naj jim izroči ves vrednosti, katere ima v hiši. Upravitelj Antonio Russo je ostal popolnoma hladen in se zavedal položaja. Šel je in izročil roparjem okoli 1000 lir rekoč, da mu je žal, da jim ne more postreči z večjim zneskom. Vodja roparjev je odgovoril, da je zadovoljen z lepim sprejemom, ker pa je znesek pravzaprav majhen, naj bo tako prijazen, da pripravi za vse štiri dobro kosilo. Zagotovili so ga, da se mu ne bo nič zgodilo in da poteče pojedina povsem mirno. Upravitelju ni kazalo drugega nego lepo poslužiti roparje, kar je storil v polni meri. Karkoli so želeli in je imel pri hiši, jim je prinesel. Finega mesa, dobre kapljice, belega kruha in kadili so izborne cigare. Tekel je pogovor o navadnih stvareh kar se je eden izmed roparjev dvignil in začel gledati skozi okno, kakor da bi pričakoval orožnike. Ko se je vrnil k mizi, so se vsi štirje kavalirji nagloma nekaj med seboj pomenili, potem pa odhiteli skozi stranska vrata na polje in v gozdiče, kajti pri glavnih vratih je že stala skupina orožnikov.

Glavni urednik:
RASTO PUSTOSLEMŠEK.
Odgovorni urednik:
OTON CHRISTOF

Barvni trakovi, ogljeni, indigo in povoščeni papir, hektografični zvitki in aparati, podloge za stroje pri Lud. Baraga, Selenburgova 6|| Telefon št. 980

Mestni pogrebni zavod. 2256

Angela Agnola - Stancer naznanja v svojem in v imenu vseh ostalih, da je umrla njih zlata mamica, gospa

Marija Svet roj. Cepuder
zasebnica

v 80. letu starosti.

Pogreb bo v petek, 10. t. m. ob 5. na Viču

Vsem, ki so poznali njo in njeno blago srce, jo priporočamo v molitev.

V Ljubljani, dne 9. julija 1925.

ŽALUJOČI OSTALI.

2234

Zahvala.

Za mnogoštevilne izraze sožalja ob smrti naše predobre matere, stare matere, tašče in tete, gospe

Marije Binder

za darovano cvetje in mnogoštevilno spremstvo na njeni zadnji poti izrekamo vsem našo najprisrčnejšo zahvalo.

V LJUBLJANI, dne 9. julija 1925.

Žalujoča rodbina **Binder.**

edino uspešno patentirano in zakon. zavarovano sredstvo **proti pleši** in izpadanju las ter prhutam. Za eno popolno zdravljenje zadošča škatlja po priloženem navodilu. Dobiva se povsod. Po povzetju za Din 100 (in 10 Din za poštnino) razpošilja **Kozmetički zavod LEDA,** Zagreb, Nikolićeva 1, poštni predal 35. — Skladišče za Ljubljano: „SALUS" d. d. 113—L

Iv. BRONČIČ & Fr. REBERNIK
pleskarja in ličarja
Ljubljana, Karel Kotnikova ulica
(baraka za Ledino)
se priporočata cenj. občinstvu. — Cene zmerne, postrežba točna.
Triletna garancija. 121 L

Ako iščeš
službo, stanovanje,
kupuješ ali **prodajaš**
ne pozabi inserirati
v „SLOV. NARODU"
Imel boš
gotov uspeh!

Za tiskarne in knjigoveznice.
Prodam stroj za šivanje knjig s sukancem (Zwirn-Heftmaschine), stroj za zlatenje (Vergolde-Presse), in druge knjigoveške stroje ter črke in linije Pismena vprašanja na: **S. Balaš,** ZAGREB, Duga ulica 24. 2921

Kurja očesa.
Najboljše sredstvo proti kurjim očesom
CLAVEN DEPOSE
Claven je mast
122 L
Zaščitni znak.
Skladišče v lekarnah ali drogerijah ali naravnost iz tvornice in glavno skladišča
M. Hrnjak, lekarnar, Sisak

Naročite si
o pravem času knjigo
„Razpad carstva"
Knjiga bo obsegala nad 300 strani in kot ponatis ne bo draga. Naročnike sprejema uredništvo Slov. Naroda.

Teod. Korn, Ljubljana
Poljanska cesta št. 3.
krovec, stavbni, galanterijski in okrasni klepar. Instalacije vodovodov.
Naprava strelovodov. Kopališke in kloszetne naprave
Izdelovanje posod iz pločevine za firnež, barvo, lak in med vsake velikosti kakor tudi posod (škatle) 105 L za konserve.

Mali oglasi, ki služijo v posredovalne in socialne namene občinstva, vsaka beseda 50 par. Najmanjši znesek Din 5.

MALI OGLASI

Ženitve, dopisovanje ter oglasi strogo trgovskega značaja, vsaka beseda Din 1·—. Najmanjši znesek Din 10

Službe

Vijolinista-
obligatista — nujno rabim. — Naslov pove uprava «Slov. Naroda».

Strežnica
za dopoldan ali popoldan išče mesta za takoj. — — Ponudbe pod «F. N. 2255» na upravo «Slovenskega Naroda».

Služkinjo
za ves hišni posel išče češka rodbina v Beogradu. — Ponudbe je poslati pod «Služkinja/2249» na upravo «Slov. Nar.».

Kuharica
se išče za češko rodbino v Beogradu. — Ponudbe z označenjem pogojev in plače je poslati pod «Kuharica/2248» na upravo «Slov. Naroda».

Prodajalke,
ki položi lahko 15.000 dinarjev kavcije — išče službo za vodstvo podružnice na deželi. — Ponudbe pod «Podružnica/2218» na upravo «Sl. Naroda».

Prikrojevalka-
directrice za izdelovalnico perila (ženskega in moškega) — samo prvovrstno moč — se išče. — Ponudbe pod «Perilo 127/L» na upravo «Slov. Naroda».

Mlado dekle
se sprejme k majhni rodbini na deželi. Znati mora kuhati in opravljati vsa hišna dela. — Ponudbe pod Marljiva/2238 na upravo «Slov. Nar.».

Damo
srednjih let, vsestransko izbraženo, čedno, zdravo, pridno, pošteno, dobrosrčno in veselega značaja, samostojno, inteligentno — išče trgovec za vodstvo gospodinjstva in vzgojo večjih otrok. — Ponudbe s sliko pod Neodvisna/2250 na upravo «Slov. Naroda».

Kočijaž,
samski, vajen kočiskih in jezdnih konj v vozu in pod sedlom — dobi službo v večjem kraju na deželi Plača po dogovoru. Stanovanje in vsa oskrba v hiši. Pogoj treznost. — Ponudbe na upravo «Sl. Naroda» pod «Kočijaž/2235».

Priporočamo oglaševanje v
„Slovenskem Narodu"
ki je najstarejši slovenski list in ga čita mnogobrojno občinstvo v Ljubljani, po vsej Sloveniji in v inozemstvu. Razširjen je naš list zlasti
v vseh gospodarskih in meščanskih krogih
Mali oglasi v „Slovenskem Narodu" so po obsegu največji in najbolj čitljivi, zato imajo **prav povoljne uspehe.**

Službo v pisarni
išče orožnik, ki želi izstopiti iz državne službe. Star 30 let, zmožen slovenskega, srbohrvatskega in nemškega jezika; vajen vseh pisarniških del. Ponudbe na upravo «Slov. Nar.» pod «Orožnik/2246».

Stanovanja

Sobica
pod «Čednost» je oddana! 2242

Išče se stanovanje
dveh ali več sob s kopalnico, kuhinjo itd. v novi hiši. — Dopis pod «Nova hiša/2247» na upravo «Slov. Naroda».

Stanovanje,
obstoječe iz treh sob in kuhinje v Rožni dolini, se zamenja z enakim v mestu. — Ponudbe pod «Mesto/2199» na upravo «Slov. Naroda».

Zakonski par brez otrok išče primerno
stanovanje
Najemnino plača po dogovoru. — Ponudbe pod «Ključavničar/2170» na upravo «Slov. Naroda».

Pouk

Klavir!
V zasebni pouk se sprejmeta še dva učenca. Dopis pod «Učenje/2245» na upravo «Slov. Naroda».

Instrukcije
iz vseh gimnazijskih predmetov med počitnicami prevzame maturant. — Dopise pod «Instrukcije/2237» na upravo «Slov. Naroda».

Prodam

Bijoča žepna ura
(srebrna) ceno naprodaj. Ponudbe pod «Ura/2244» na upravo «Sl. Naroda».

Spalnico
iz trdega lesa z ovalno psiho — prodam radi selitve. — Ponudbe pod «Spalnica/2185» na upravo «Slov. Naroda».

Moška obleka
za srednjo postavo, skoro nova ter moški čevlji št. 41 — naprodaj. — Ponudbe pod Kupim/2228 na upravo «Slov. Nar.».

Poizvedbe

Izgubila se je
večja vsota denarja po Nunski ulici, Bleiweisovi cesti do policije. Pošten najditelj naj jo vrne proti nagradi v upravi «Sl. Naroda». 2252

Lokali

Iščem delavnico
v najem za kovaško obrt z orodjem ali brez orodja. — Naslov pove uprava «Sl. Naroda». 2254

Gostilno,
dobro idočo, v večjem kraju na deželi — iščem v najem. — Ponudbe na upravo «Slov. Nar.» pod «Gostilna/2178».

Iščem prostor
za delavnico v mestu ali zunaj mesta; lahko je tudi na dvorišču. — Dopisi pod «Delavnica/2179» na upravo «Slov. Nar.».

Lokal
za delikatesno trgovino s stanovanjem iščem v mestu ali v večjem kraju na deželi. — Ponudbe pod «Trgovski lokal/2220» na upravo «Slov Naroda».

Lokal
za slaščičarno v večjem prometnem mestu ob glavni ulici — se išče za takoj. — Ponudbe pod Slaščičarna/2223 na upravo «Slov. Naroda».

Dopisovanje

Sonjica!
Ob določenem času nemogoče; le od 8 zvečer naprej. — Prosim še enkrat odgovor na upravo «Slov. Naroda» pod «Zvečer/2241».

Nepremičnine

Staro hišo
kupim v sredini Ljubljane, brez posredovalcev, ki obsega vsaj dva manjša trgovska prostora in eno skladišče za šest vagonov prostora. Ponudbe pod «Plodina/130/L» na upravo «Slov. Nar.».

Hiša s trgovino
z mešanim blagom v večjem kraju na Dolenjskem pripravna tudi za vsakega drugega obrtnika se takoj proda. — Dopisi pod «Dolenjsko/2243» na upravo «Slov. Naroda».

Lepo posestvo
na Gorenjskem, 5—6 oralov vrta, njiv in travnikov, hiša s hlevom v najboljšem stanju, z vso opravo vred — se proda. — Vprašati pri A. Apihu. posestniku, Begunje, Gorenjsko. 2251

Razno

Suhe gobe
M. GERŠAK, Ljubljana, Kongresni trg 10. 129/L

V Pariz
odhajam. Sprejemam naročila. Dopisi pod «Pariz/2240» na upravo «Sl. Naroda».

Tapetniki!
MORSKO TRAVO dobite najceneje — «Fructus», Ljubljana, Krekov trg 10. 2236

Fižol
VSEH VRST
suhe gobe, repno seme, kumno, mravljična jajca in druge pridelke kupuje SEVER & Komp., LJUBLJANA. — Cene sporočamo na zahtevo. 133 L

Družabnika
s 100.000 Din sprejme dobro vpeljana agentura na in komisijska trgovina v Ljubljani z najboljšimi zastopstvi in komisijskimi zalogami. — Reflektira se na trgovsko izobraženo moč, katera ima veselje do dela v pisarni. Obrestovanje kapitala zasigurano. — Reflektantje naj blagovolijo poslati naslov na oglasni zavod Kopitar, Ljubljana, Čopova ulica 21/III. 2208

Gospodinje! 2239

Čas za vkuhavanje je tu! Vporabljajte le ZNAMKO **„WECK"** ki je najboljša. — Glavna zaloga za Jugoslavijo:
FRUCTUS", Ljubljana, Krekov trg 10
Cenik in prospekt na razpolago. - Tudi na obroke.

«Frera»

najnovejša dirkalna dvokolesa, lahka, luksus so došla. — Motorji. znižane cene — «TRIBUNA» F. B L., Ljubljana Karlovska cesta 4. 1124

Lastnina in tisk »Narodne tiskarne«.